

AAMUN KOITTO

Ortodoksinen seurakunta- ja aikakauslehti

1 ♦ 16.2. 2015 ♦ 8 €

TÄHÄN KIRKKOA
TARVITAAN

AAMUN KOITTO

Ortodoksinen aikakauslehti

tässä numerossa

TUULA AHONEN

Toimintapiirit ovat palvelusten rinnalla tärkeitä yhteisöllisyyden rakentajia.

KAISA PAAVILAINEN

Järjestötoiminnalla on vahva asema kirkon yhteydessä.

FILANTROPIA

4-7
Kärsimyksen ongelma on yksi ihmisen elämän suurimmista salaisuuksista.

4-7 Paikkamme ja tehtävämme kärsimyksen aikana
Miksi Jumala sallii ihmisen kärsiä?

8-9 Elämän taitekohdat
Mihin kirkkoa tarvitaan?

10-11 PSHV
Järjestötoiminnan vahva asema kirkossamme.

12-13 Kasvokkain
Kari Savolainen, mukana hallintoa remontoimassa

14 Helmenkalastaja
Opetusta lähimmäisen rakkaudesta

15 Vaeltajien laulujen historia
Kokoelman laulut ovat saavuttaneet kristikunnan pysyvän hyväksynnän.

16-19 Seurakuntien toimintapiirit
Toimintapiirit kantavat kirkon yhteyteen.

20-23 Uutisvaaka, Vieraskirja, Media

24 Kirjat

25 Venäjänkielinen sivu

26-27 Ilmoituksia

28 Isien opetuksia

Aamun Koitto on Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunnan julkaisema ortodoksinen seurakunta- ja aikakauslehti, perustettu 1896. www.aamunkoitto.fi **Kustantaja** Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta, Valamontie 42, 79850 Uusi-Valamo, www.pshv.fi **Toimituskunta** KS Joensuun piispa Arseni, toimittaja Risto Lindstedt, toimituspäällikkö Mauri Liukkonen, pastori Bogdan Grosu, pappismunkki Johannes Parviainen, pastori Tuomas Kallonen, pastori Tuomas Järvelin, toimitussihteeri Mari Vainio **Päätoimittaja** piispa Arseni, Kotalahdentie 49, 71920 Pajujärvi, puh. 0206 100 236, piispa.arseni@ort.fi **Toimitussihteeri** Mari Vainio, puh. 050 564 8899, mari.vainio@ort.fi **Tilaaajapalvelu / tilaukset, osoitteenmuutokset, peruutukset ja laskutus** Kati Toivanen puh. 0206 100 490 (ti-to klo 10–14), aamun.koitto@ort.fi **Ilmoitusmyynti, -aineistot ja trafiikki** puh. 050 584 5587, simo.palviainen@entra.fi **Taitto** Aste Helsinki Oy **Painaminen** Oy Scanweb Ab **Irtonumerot** Akateeminen Kirjakauppa (Helsinki) ISSN 0355-9009 **Seuraava numero ilmestyy** 27.3. **Seuraavan numeron aineistopäivä** on 23.2. **Kannen kuva** Pentti Potkonen

iankaikkisesti

Ortodoksisissa
hautajaisissa

*Tomu palaa maahan, josta se on tullut.
Henki palaa Jumalan luo, joka on sen antanut.* (Saarn. 12:7)

Uskomme ytimessä on luottamus ylönousemukseen ja iankaikkiseen elämään. Silti kuoleman kohtaaminen on vaikea ja pysäyttävä kokemus.

Jokaisella meistä on oikeus tulla haudatuksi omaa katsomustamme ja toivomuksiamme kunnioittavalla tavalla. Siksi on tärkeää, että keskustelemme kuolemasta ja hautausjärjestelyistä läheistemme kanssa jo elinaikana.

Ortodoksisen vainajan vakaumuksen kunnioittaminen on ensiarvoisen tärkeää myös silloin, kun muut läheiset eivät kuulu ortodoksiseen kirkkoon. Tällöin on hyvä selvittää hautausjärjestelyt lähiseurakunnan kanssa hyvissä ajoin ja ilmaista oma tahto kirjallisesti. Etukäteen voi myös varata itselleen kuolinvaatteet sekä ristin ja pienen ikonin arkuun laitettavaksi.

Ortodoksiseen perinteeseen kuuluu edesmenneiden läheisten muistaminen 40 päivää kuoleman jälkeen sekä vuosittain kuolinpäivänä. Tällöin toimitetaan haudalla tai kirkossa muistopalvelus, jonka toimittamisesta voi sopia lähiseurakunnan papin kanssa. Lisäksi omassa rukouselämässämme muistamme varmasti läheisiämme koko ajan.

Vastuu hautausjärjestelyissä opastamiseen kuuluu seurakunnille. Kaikissa ortodoksisissa seurakunnissa papisto päivystää voidakseen neuvoa, auttaa ja lohduttaa läheisen kuoleman kohdatessa.

Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa Leo

Suomen Ekumeenisen Neuvoston hallitus on 8.12.2014 antanut ohjeen "Hautaan siunaamisen hyvä ekumeeninen käytäntö", joka on hyvä kooste niin seurakunnille kuin yksityisille ihmisille siitä, mitä haustausrjestelyissä on otettava huomioon. Ohjeistus on luettavissa sivulta: www.ekumenia.fi.

Kirkkoa tarvitaan

Maailmasta ei löydy kansaa eikä kulttuuria, joilla ei olisi uskontoa joka enemmän tai vähemmän vaikuttaa ihmisten elämään. Länsieurooppalaisten elämänarvojen ja kulttuurin perusta rakentuu pitkälti kristinuskon varaan. Se näkyy ja vaikuttaa meidän elämässämme monin tavoin, vaikka emme sitä usein tiedosta. Kuitenkin me kirkon jäsenet olemme keskivertoa tietoisempia kristinuskon vaikutuksesta ja merkityksestä maallemme. Siitä huolimatta emme kovin usein pysähdy pohtimaan, mihin ja miksi me tarvitsemme kirkkoa. Kädessänne oleva, tämän vuoden ensimmäinen Aamun Koiton numero paneutuu juuri tähän kysymykseen.

Kirkko ei ole toimintaa järjestävä seura, saati jäseniään harrastuksen tai ideologian perustalla yhteen kokoava yhdistys. Sen sijaan kirkko on ajassa elävä Herralle kuuluva uskonyhteisö, jonka perustajana on itse Jumala ja joka on järjestäytynyt yhdeksi organisaatioksi. Kirkko todentuu jäsentensä yhteisissä kokoontumisissa ja on Kristuksen elävä ruumis maan päällä. Kirkkoa tarvitsemme välittämään papiston toimittamien mysteerioiden eli sakramenttien kautta Pyhän Hengen armoa ja johdattamaan ihmisiä pelastukseen.

Seurakunnan jäsenet odottavat kirkolta pelkistetyimmillään vain ja ainoastaan hartaasti, huolellisesti ja kiirehtimättä toimitettuja jumalanpalveluksia ja pyydettyjä toimituksia. Tämän lisäksi papistolta odotetaan seurakuntalaisiin kohdistuvaa henkilökohtaista huomiota. Nämä tarpeet ovat luonnollisia meile jokaiselle ja niiden tyydyttäminen on vähälläkin henkilöstöllä mahdollista.

Edellä mainittujen perusasioiden lisäksi voi seurakuntayhteisössä olla monenlaista toimintaa. Eräistä seurakunnissa kokoontuvista toimintapiireistä, jotka vahvistavat yhteisöllisyyttä, voitte lukea lehtemme sivuilta. Kirkko tarjoaa jäsenilleen seurakunnan voimavaroista riippuen myös lähimmäisten auttamista ja vanhus-, nuoriso- sekä lapsityötä.

Kristuksen sanat: "Tälle kalliolle minä rakennan kirkkoni. Sitä eivät tuonelan portit voita" (Mt. 16:18), ovat totta tänäkin päivänä. Jumala on rakentanut kirkkonsa vahvalle perustalle ja kaikki pelastukseen aidosti pyrkivät tarvitsevat sitä.

Piispa Arseni

Paikkamme ja tehtävämme kärsimyksen aikana

Kärsimyksen ongelma on yksi ihmisen elämän suurimmista salaisuuksista. Miksi Jumala sallii ihmisen kärsiä?

Maanpiiri on lujalla perustalla, se ei horju. Sinun valtaistuimesi on luja, se on ollut luja halki aikojen. Sinä olet ollut iäti. Virrat pauhaavat, Herra, virrat pauhaavat kohisten, virrat pauhaavat

ja jylisevät. Mahtava on meren aallokko, mahtavampi vaahtopäinen myrsky, mahtavin on korkeuden Herra! Jumala on turvamme ja linnamme, auttajamme hädän hetkellä. Sen tähden emme pelkää, vaikka maa järkkyy, vaikka vuoret vaipuvat mer-

ten syvyyksiin. Meret pauhaavat ja kuohuvat, vuoret vapisevat Jumalan suuruuden edessä." (Ps. 93:1-4, 46:2-4)

Kymmenen vuotta sitten maailmaa järkytti tieto Aasian suuresta luonnononnettomuudesta. Neljännos miljoonaa ihmis-

tä kuoli yhdessä hetkessä, joukossa myös suomalaisia. Päivittäin luemme uutisia ympäri maailmaa riehuvista sodista ja väkivaltaisuuksista. Viime vuosisadan lopulla sodissa henkensä menettäneiden määräksi arvioitiin lähes 200 miljoonaa ihmistä. Kun

sotien raunioille vuonna 1945 kirjoitettiin Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan ensimmäiset rivit, ne olivat kuin raamatullinen määritelmä: *"Me Yhdistyneiden Kansakuntien kansat, vakaana tahtonamme on pelastaa tulevat sukupolvet sodan vitsauksilta, joka jo kahdesti on tuottanut ihmiskunnalle sanomattomia kärsimyksiä."*

Yhtä optimistisia säkeitä annettiin myös Helsingissä pidetyssä Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokouksen päätöskirjassa. Yhteiseksi tavoitteeksi asetettiin yleinen ja maksimaalinen aseidenriisunta. Me tiedämme kuinka näille ihanteille on käynyt.

Kun me kirkkona ja sen jäsenenä lähestymme kärsimyksen ongelmaa, on meidän aina syytä ottaa malliksi Vapahtajamme, joka kaikessa oli katkeamattomassa yhteydessä Isään, rukouksessa, puhtaassa ja pyhässä elämässä sekä palvelevassa rakkaudessa. Hän antoi itsensä maailman elämän edestä. Hän asetti itsensä esikuvaksi kaikkien aikojen kristityille. Meidänkin on aika liittää rukouksiimme tätä esimerkkiä seuraten myös uskonsa tähden vainotut, vangitut ja sorretut. Tarvitsemme todellakin rauhaa korkeudesta, kestävyyttä ja kaikkien yhdistymistä.

Alussa lainaamani psalmin jakeet kertovat ihmisestä maailmassa, jossa elämme. Maailmasta, joka on kuin suuri avaruusalus matkalla kohti tuntematonta päämäärää pimeässä ja kylmässä avaruudessa. Hetkittäin meistä saattaa tuntua siltä, että emme ihmiskuntana kykene estämään maailmanlaajuisia ongelmia: maailman väkiluvun kasvua, kasvavaa köyhyyttä ja eriarvoisuutta ihmisten kesken. Elinympäristömme kuorma kasvaa koko ajan ja niukkenevista luonnonvaroista kilpaillaan yhä ankarammin. Työllä, vaivalla ja monin uhrauksin rakennettu kansainvälinen yhteisvastuun järjestelmä kaatuu. Väkivaltaan turvautuminen kasvaa ja ihmisten usko parempaan maailmaan katoaa. Vanhat sivilisaatiot ja uskontojen ääriiliikkeet nousevat toisiaan vastaan. Näyttää siltä, että edessä on vääjäämätön tie kohti yhä suurempaa kaaosta. Etsikäämme siis rauhaa maailmaan kaikin tavoin.

Kärsimyksen ongelma ja kirkon tehtävä

Me tiedämme, että suuretkin alukset voivat joutua hätään ja hukkaa elämän myrskyjen keskellä. Hädän hetkellä ja kärsimysten keskellä mieleemme ei kenties ensimmäiseksi nouse kiitollisuus kaiken Luojaan kohtaan, vaan ahdistus ja pelko. Mistä saan voimaa, että vielä kestän? Mistä päämäärän, että vielä jaksan? Lähempänä on toinen psalmin kirjoittajan ajatus: *"Herää, Herra! Miksi nukut? Nouse, älä iäksi hylkää! Miksi olet kääntänyt pois katseesi, unohdannut hätämme ja ahdinkomme. Voimaani raukeaa, otsani painuu maan tomuun. Nouse auttamaan meitä, lunasta meidän armosi tähden!"* (Ps. 44:24-27)

Miksi Jumala sallii ihmisen kärsiä? Oma kärsimyksemme tai jonkun rakkaamme kärsimys on kestävämpiä kaikilla niillä synkinä päivinä, jolloin Jumala tuntuu kätkevänsä meiltä kasvonsa. Sellaisina aikoina ihminen on kaikkina aikoina huijannut tuskansa ilmoille: *"Kuinka kauan vielä? Miksi juuri minä ja läheiseni?"*

Suuren ahdistuksen aikana kirkon pitää kyetä osoittamaan jokaiselle ihmiselle kulkukelpoinen tie ulos kärsimyksestä, niin että voisimme ymmärtää ja voittaa ahdistuksemme. Tehtävä olisi mahdollon, ellei meillä olisi käytössä pyhää Raamattua, kirkon pelastavaa sanomaa, isien opetuksia ja pyhien ihmisten kokemusta tämän maailman elämästä ja toivoa tulevasta elämästä.

Kun olemassaolon perustukset järkkäyivät, kun ihmisen sydän vaikeri epätoivossaan ja kun katkeruus huutaa kohti taivasta, niin myös silloin Herra kulkee vierellämme, ja kertoo että voitto on mahdollinen. Kaikesta kaaoksesta huolimatta on olemassa Jumala, joka tekee lopputuloksesta sellaisen, että kykenemme sen kestäväksi ja ymmärtämäksi, vieläpä kunniakkaammin kuin me ihmiset olemme osanneet odottaa.

Kaikki me olemme Jumalan kuvia, veljiä ja sisaria Kristuksessa ja siksi yhtä arvokkaita. Kunnioituksen tulisi näkyä vilpittömässä ja rehellisessä suhtautumisessa lähimmäisiimme, sekä kohteliaisuutena,

ystävällisyytenä ja oikeudenmukaisuutena. Me olemme yhteisellä matkalla tällä ristin hullutuksen tiellä. Sillä tiellä meidän on pystyttävä kulkemaan yhdessä yli uskontokuntien tai rodullisten rajojen. Muurien on murruttava!

Jumala on rakkaus

Suuren kärsimyksen aikana meistä tuntuu siltä kuin Jumala ei olisi läsnä. Hänen poissa ollessaan ei ole mitään mitä rakastaa tai mihin turvata. Tämä on suurin vaara onnettomuuksien, sotien ja kärsimysten aikana! Kauheata on, jos sielu kaiken hädän ja pimeyden keskellä lakkaa rakastamasta, silloin Jumalan poissaolosta tulee ikuista. Sielun on rakastettava vaikka tyhjyydessä tai ainakin haluttava jatkaa rakastamista, silloin Jumala voi ilmestyä elämäämme ja näyttää Jumalan valtakunnan koko kauneuden, niin kuin kävi Jobille, Vanhan testamentin suurelle kärsijälle. Mutta jos sielu lakkaa rakastamasta, se vajoaa jonnekin ikuiseen pimeyteen.

Rakkaus elämää, maailmaa, ihmisiä, eläimiä ja Jumalaa kohtaan on vastaus, ainoa oikea vastaus meidän ikiaikaiseen huutoomme kaiken kärsimyksen keskellä. Työmme on aina, kuten Jobin työnä oli, oppia rakastamaan kärsimyksen kautta, rakastamaan jopa sitä mikä aiheuttaa kärsimyksemme. Ilman rakkautta meillä ei olisi toivoa. Viimein Jumala ilmestyi Jobille ja hän sai lohdutuksen. Se on selvä osoitus Jumalan armosta kaiken hädän keskellä, ei siksi että hän olisi ratkaissut kärsimyksen tai Jumalan salaisuuden, vaan siksi että kuitenkin kaiken epätietoisuuden takaa kuuluu ääni: *"Älä pelkää."*

Meidän ulottuvillamme on toinen todellisuus, ikuisuus, rauhan valtakunta, jossa tämän maailman todellisuus ei enää rajoita elämäämme. Tämä valtakunta on annettu meille jo tässä ajassa, että eläisimme jo nyt sen elämää. Se on elämää Jumalan ja Kristuksen yhteydessä. Yhdessä me olemme jo matkalla kohti Jumalan valtakuntaa. Se on kaiken elämämme päämäärä ja tarkoitus, eikä mikään tässä maailmassa voi meitä siitä erottaa, sillä Kristuksen rakkauden sitein olemme jo siihen kiinnitettyjä.

PENTTI POTKONEN

Työmme on oppia rakastamaan kärsimyksen kautta.

Lohdutuksen lääke

Pyhä Johannes Krysostomos opettaa: *"Toipa Jumala meille nälkävuosia tai sotia tai mitä vastoinkäymisiä tahansa, Hän tekee niin ylitsevuotavan suuresta huolenpidostaan ja hyvydestään."*

Tätä ei voi ymmärtää, jos pitää kaikkea kärsimystä ehdottoman pahana ja tarpeettomana. Mutta jo jokapäiväisestä elämästä tiedämme, etteivät kärsimykset todellakaan ole ehdottomasti pahoja, kärsimys voi palvella korkeampaa, hyvää tarkoitusta.

"Kuolemaa ei enää ole, ei murhetta, valitusta, ei vaivaa."

Näin toimii Jumala, vaikka emme sitä aina näe. Järkyttävä maailman laajuinen katastrofi voi saada aikaan aivan uuden yhteisvastuun hengen kansojen ja ihmisten välillä. Ennen kenties välinpitämättömät ihmiset ryhtyvät joukolla kantamaan vastuuta tästä yhteisestä maailmastamme, sen ihmisistä, eläimistä ja koko elinympäristöstämme.

Venäjällä 1800-luvulla elänyt pyhä Markari Optinalainen kirjoitti kerran ystävänsä: *"Koska olen terveydeltäni heikko, kuten sinäkin olet, en voi olla tuntematta syvää myötätuntoa vaelluksesi johdosta. Mutta hyvä kaitselmus ei ole pelkästään meitä paljon viisaampi, vaan viisas myös eri tavalla. Juuri tämän ajatuksen on annettava meille voimia koettelemustemme hetkellä, sillä se lohduttaa tavalla, jolla mikään muu asia ei voi lohduttaa."*

Viisas eri tavalla - tässä on ajattelumme ja jumalakäsitemme lähtökohta. Unohta-

Jumalanpalveluksissa rukoillaan rauhaa maailmalle, kaikkien yhdistymistä ja voimaa kestää kärsimykset yhdessä.

matta lohdutusta, jota mikään lääke ei voi korvata. Ortodoksisen kirkon opetuksen mukainen käsitys Jumalan menettelyta-voista on maailman edustaman näkemyksen vastainen. Itse asiassa se on ainutlaatuinen, se ei ole pohdiskeleva, tieteellinen tai akateeminen eikä yleensääkään älyllinen. Se on pikemminkin soteriologinen eli pelastusopillinen. Se on langenneelle ihmiselle annettu keino uudistua, kokonaan uusi tie, joka on kaikille avoin. Sillä tiellä uskon mitta ja Jumalan tunteminen ei ole älyllistä ja opillista vaan koko ihmisen elämä. Kristus puhui tästä hyvin selvästi: *"Minä olen tie, totuus ja elämä."* (Jh. 14:6)

Jumalan armo

Mikä on kirkon ja sen yksityisten jäsenten tehtävä kaiken tämän keskellä? Jokaisessa jumalanpalveluksessa, kaikissa kirkkoissa rukoillaan rauhaa maailmalle, kaikki-

en yhdistymistä ja voimaa kestää kärsimykset yhdessä. Tähän kirkkoa tarvitaan ja sen jäseniä. Kirkon täytyy olla osa suurta perhettä, jossa apu on lähellä ja saamme tukea jatkaa matkaa rukouksien, sakramenttien ja kaiken kirkon antavan tuen, turvan, lohdutuksen ja toivon kautta. Minä tiedän, että omat sanani eivät riitä tuomaan sitä lohtua mitä monet nyt tarvitsevat, mutta antakaa Jumalan armon hoitaa teitä. Hänen viisautensa ylittää kaiken inhimillisen viisauden, vaikka me emme sitä aina näe ja ymmärrä. Me voimme rakentaa tähän maailmaan paratiisirantoja ja saaria, lomakeitaita tätä ajallista elämää varten, mutta muistakaamme silti Ilmestyskirjan profetia tulevista ajoista:

"Minä näin uuden taivaan ja uuden maan. Ensimmäinen taivas ja ensimmäinen maa olivat kadonneet, eikä merta ollut enää. Näin, kuinka pyhä kaupunki, uusi

Jerusalem, laskeutui taivaasta Jumalan luota juhla-asuisena, niin kuin morsian, joka on kaunistettu sulhasta varten. Ja minä kuulin valtaistuimen luota voimakkaan äänen, joka sanoi: Katso, Jumalan asuin-sija ihmisten keskellä! Hän asuu heidän luonaan, ja heistä tulee hänen kansansa. Jumala itse on heidän luonaan, ja hän pyyhkii heidän silmistään joka ainoan kyyneleen. Kuolemaa ei enää ole, ei murhetta, valitusta eikä vaivaa, sillä kaikki entinen on kadonnut. Valtaistuimella istuva lausui: Uudeksi minä teen kaiken. Hän sanoi: Kirjoita nämä sanat muistiin. Ne ovat luotettavat ja todet. Vielä hän sanoi minulle: Nyt ne ovat käyneet toteen. Minä olen A ja O, alku ja loppu." (Ilm. 21:1-6)

Pappismunkki Johannes

MIHIN KIRKKOA TARVITAAN -ELÄMÄN TAITEKOHDAT

Elämä on arvokas. Kirkon ja sen jäsenen kohtaaminen ei saisi rajoittua vain omalta kannaltani tärkeisiin päiviin tai tapahtumiin, vaan vuoden jokaisen päivän tulee olla merkityksellinen.

Yleisessä keskustelussa on nostettu esiin arjen elämä. Hyvä arki auttaa jaksamaan ja hyvässä arjessa on myös Jumalan kohtaaminen ja kirkko mukana. Juhlia sattuu parhaimmillakin vain muutama vuodessa, mutta kirkko ja seurakuntalainen voivat kohdata myös elämän arjessa.

Seurakunnissa ja niiden jumalanpalveluksissa ajatus ajan pyhittämisestä ei valitettavasti voi toteutua. Monin paikoin vuodesta toiseen mennään lauantain vigilian ja sunnuntain liturgian voimin. Arki-illan ehtoopalvelus on monelle työssäkä-

vijälle mieluinen vaihtoehto ja lauantai-aamun liturgia hyvä mahdollisuus pyhän kokemukseen. Kasvaakseen aidosti yhteisöksi seurakunta tarvitsee yhteisiä kokemuksia, kohtaamista ja yhteisiä rukouksia.

Yhteisöllisyydestä puhutaan paljon, mutta siihen kasvattavaa aitoa ja rehellistä kohtaamista on valitettavan vähän. Me olemme hiljaisesti hyväksyneen sen ikävän tosiasian, että vain pieni murto-osa seurakuntalaisistamme osallistuu jumalanpalveluksiin tai seurakunnan toimintaan ylipäätään. Voisi hyvällä syyllä ajatella, että kirkko tarvitsee jäseniään. On suuri

houkutus vain luetella pitkä lista toimituksia tai jumalanpalveluksia, joita seurakunta jäsenilleen tarjoaa. Me sanomme – tätä kaikkea voit kanssamme jakaa! Suurempi ja oleellisempi kysymys on, mistä löytyy haluttua, osallistua tai olla osallinen?

Helmiä elämän lankaan

Usein seurakuntalaisen kannalta merkitykselliseksi nousevat ne toimitukset ja kohtaukset, joissa hän omasta elämäntilanteestaan käsin pyytää kirkon rukouksia. Me niin mielellämme tilastoimme suuria osallistumismääriä ja koemme itsemme tärkeiksi. Yksityisen pienen ihmisen kohtaaminen on usein se, mikä jää mieleen ja myös elämään. Keskustelut, läheisen hautaus, sairaan muistaminen ja monet muut arjen elämän asiat ovat kohtaamista lähellä ihmistä. Pyhyys on läsnä ihmisen elämässä ja kirkko voi tuoda hetkiin Jumalan rakkaus-

Kaste on alkuun asettamista ja yhteiselle matkalle lähtemistä.

den ja välittämisen tunteen. Lapsivuoteesta aina kuolinvuoteelle saakka me voimme kulkea yhdessä. Tuolle jaksolle jää paljon koettavaa ja paljon sellaista, mitä ei yksin tarvitse kantaa.

Moni keskeinen asia kirkossa rakentuu jakamisen ihmeelliseen voimaan. Me jaamme eukaristian, yhteisen rukouksen ja oman aikamme. Silloin jokaiselle riittää ja kaikilla on tarpeeksi. Paaston arkinen jakamisen ideologia voisi parhaimmillaan muuttaa koko maailman.

Kirkko yrittää kasvattaa meitä näkemisen ja kuulemisen tielle. Hyvin usein opetus on korvapuusti myös omille elämänarvoillemme ja kipeä muistutus itsessään asuvasta itsekkyydestä.

Kiireinen seurakunnan työntekijä jakaa ympärilleen sanatonta viestiä siitä, ettei häntä saa vaivata tai lähestyä. Kiire valittavan usein tappaa varovaiset lähestymisen aiheetkin. Usein joudun katsomaan peiliin ja tuntemaan häpeää. Kasvu ja kohtaaminen tarvitsevat aikansa. Kaikkei ei voi kalenteriin merkitä, aikatauluttaa tai ennalta sopia.

Pyhiä salaisuuksia

Tämän ajan ihmisen elämään eivät salaisuudet sovi. Kaikki pitää selittää, kaivaa auki ja kommentoida. Pyhissä salaisuuksissa ihminen kuitenkin kohtaa Jumalan ja yhdistyy häneen. Pyhissä mysteριοissa me saamme kokea häivähdyksen taivasta ja maistaa Jumalan valtakuntaa. Me saamme ja meidän pitää pyytää isiltämme näitä vahvoja kokemuksia. Me niin mielellämme kiellämme sen, mitä emme tunne tai halua tuntea. Pyhät salaisuudet ovat kirkon viitoittamaa tietä pelastukseen ja kasvualusta kohti Jumalan tuntemista.

Kasteessa me liitymme Kristukseen ja se toimitetaan vain kerran. Kaste on alkuun asettamista ja yhteiselle matkalle lähtemistä. Kanssakulkijoina ovat vanhemmat, kummit ja oma seurakunta. Mirhavoitelu on ikään kuin oma helluntaime. Me saamme Pyhän Hengen lahjan

ja ainutlaatuisen mahdollisuuden Jumalan todellisuuden osallisuuteen. Vapautta valita me emme menetä. Me olemme vastuullisia kulkijoita ja siksi tarvitsemme myös mahdollisuuden katumukseen. Me tarvitsemme huolenpidossa myös kokemuksen anteeksiannosta ja halusta muuttua. Kyvyttömyys käsitellä syntiä ja pahaa itsessämme on monelle ominaista. Aito riemu anteeksiannosta on vahva tunne ja kasvattaa hyväksyntään myös toisia kohtaan. Kirkon elämä ja meidän oma kasvumme kääntyy aina lopulta liturgiin ja mahdollisuuteen jakaa se läheisten

”Meidän tulee jakaa yhteinen usko siitä, että Jumala pyrkii muuttamaan kaiken hyväksi.”

kanssa myös jumalanpalveluksen jälkeen. Meidän tehtävämme on kantaa liturgian sanoma koteihimme ja koko ympäröivään maailmaan. Jumalanpalvelus on jokapäiväistä hengellistä oppimista meille kaikille.

Sairaus on meille kaikille vahva kokemus. Se on aina äärettömän henkilökohaista ja paljastavaa. Heikkoutta me emme hevin toisillemme avaa. Meille on tarjottu sairaanvoitelusta pitkän ja hankalan toimituksen kuva. Helposti me kuitenkin vietämme saman ajan keskustelujen tai omien viestimien kanssa. Sairaanvoitelu on seurakuntalaisen oikeus saada rukous-apua hädän hetkellä. Se on aina kasvun paikka myös toimittajalle. Meidän tulee jakaa yhteinen usko siitä, että Jumala pyrkii muuttamaan kaiken hyväksi.

Avioliitosta on sanottu, että Jumala asetti avioliiton jo paratiisissa. Se on aina ainutlaatuinen liitto miehen ja naisen välillä. Avioliitossa puoliset liittyvät toinen toisiinsa, mutta myös Jumalaansa. Veden eli arki-sen maailman elämän on muututtava avio-

liitossa viiniksi, lakkaamattoman rakkauden juhlaaksi. Galilean Kaanan häissä suuri määrä viiniä ei vain pelastanut häpeältä, vaan antoi kuvan suuresta rakkaudesta. Kaikkiin kirkon mysteριοihin on sisäänkirjoitettuna ajatus yhdessä kasvamisesta, ihmisyyden ja elämän suuresta arvosta sekä Jumalan rakkaudesta koko luomakuntaa kohtaan.

Kynnyksen ylitse

Meille papeille tarjoutuu lukemattomia mahdollisuuksia nähdä seurakuntalaisemme omin alue. Koti on monelle tarkoin varjeltu salaisuus ja yksityisyydelle pyhitetty alue. Me olemme kirkossa tietoisesti hellineet ajatusta toimitusten keskittämisestä pyhäkköihin, mutta kodeissa avautuu myös toisenlainen todellisuus. Siellä pappi ei yksiselitteisesti hallitse tilaa tai tilannetta, vaan joutuu ottamaan kodin asukkaat aivan eritavalla huomioon. Hän on hetkessä pyydettyä ja usein pois omalta mukavuusalueeltaan. Siellä tapahtuu kohtaaminen aivan eritavalla kuin kirkossa tai seurakuntasalissa. Voimme puhua, keskustella ja meidät voi haastaa puolustamaan näkemyksiämme. Me saamme olla keskeillä ihmisten elämää merkkipäivillä, kodinpyhityksissä ja sairaanripityksissä. Liian harvoin lomautukset, työttömyys, avioero tai perheväkivalta ovat kutsun lähtökohtina. Myös tässä on kohtaamisen ja yhteisen rukouksen mahdollisuus.

Lehtemme pohtii kysymystä mihin kirkkoa tarvitaan. Aihe on hyvä, mutta samalla se huomaamattaan antaa kuvaa siitä, että kirkolla tai sen työntekijöillä olisi aina tarjota valmiita ratkaisuja tai oikeita malleja. Kohtaaminen ei kuitenkaan voi olla oikeassa olemista ja kaiken tietämistä. Yhteinen ihmettely vaikeiden asioiden äärellä avaa ihanan pienuuden tunteen ja tekee siinä hetkessä Jumalasta suuremman. Me tarvitsemme toisiamme – seurakuntalaiset kirkkoan ja kirkko seurakuntalaisiaan.

Rovasti Timo Mäkirinta

JARMO HUTTU

KAISA PAAVLAINEN

PYHIEN SERGEIN JA
HERMANIN VELJESKUNTA

KIRKON TYÖN TUKENA

- JÄRJESTÖTOIMINNAN VAHVA ASEMA KIRKOSSAMME

Ortodoksinen kirkko Suomessa on myönteisellä tavalla omaileimainen ortodoksisen kirkkoperheen osa. Suomen kirkko toimii oman kanonisen alueensa puitteissa, mutta on samalla pieni vähemmistö. Kirkon jäseniä on vain noin prosentti Suomen väestöstä. Seurakunnat kattavat useiden kuntien alueet ja etäisyydet seurakunnan sisällä ovat suuret. Voimavarat ovat rajalliset ja työntekijöitä on vähän. Nämä tekijät ovat vaikuttaneet siihen, että järjestötoiminnalla on vahva asema kirkon, seurakuntien ja seurakuntalaisten elämässä.

Kehityksen kaarta

Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta perustettiin jo vuonna 1885 eli 130 vuotta sitten. Se sai alkunsa Sortavalassa ja tavoitteena oli toimia monipuolisesti kirkollisen tietoisuuden kohentamiseksi. Veljeskunnan isänä voidaan pitää rovasti Sergei Okulovia (k. 8.2.1940) ja sen kummina piispa Antoni Vadkovskia, myöhemmin Viipurin ja Suomen ensimmäistä arkkipiispaa

(kuoli Pietarin metropoliittana 15.11.1912).

Valistusjärjestön perustaminen oli tuolloin ajan hengen mukaista. Veljeskunta on vuosikymmenestä toiseen aina suuntautunut vastaamaan kulloinkin esiin nouseviin ortodoksiväestön tarpeisiin.

Suomenkielisen ortodoksisen kirjallisuuden julkaiseminen ja määrätietoinen toiminta kirkkolaulun aseman ja laadun parantamiseksi olivat tärkeällä sijalla veljeskunnan alkuvuosikymmenten toiminnassa.

Ensimmäinen Tiistaiseura perustettiin Sortavalan vuonna 1886 laupeudentyötä harjoittamaan – ajan kielellä ilmaisten.

Aikakauslehti Aamun Koitto alkoi ilmestyä vuonna 1896.

Vuonna 1929 pidettiin ensimmäiset kirkkolaulupäivät. Tämä perinne jatkuu yhä, 18. kirkkolaulupäivät keräsi viime marraskuussa Tampereelle liki 400 innostunutta kuorolaista eri puolilta maata.

Jälleenrakennuskaudella 1940-luvun lopulta 1960-luvulle saakka oli veljeskunta erityisen tärkeä tekijä ortodoksisten siirtokarjalaisten yhdyssiteenä. Veljeskunnan

toimintaa edisti vahvasti isä Erkki Piironen, jonka aloitteesta moni uusien asuinalueiden Tiistaiseura on saanut alkunsa. Aamun Koitto -lehti ilmestyi taajaan ja Kuopiossa ja Joensuussa toimivat Veljes-Kirja -myymälät välittivät julkaisuja, tuohuksia, lampukkaöljyä, suitsutuspihkaa ja -hiiltä sekä seurakuntien että yksityisten käyttöön. Viimeisimmäksi PSHV:n myymäläksi jäi Helsingin Liisankadulla toiminut Lampukka. Se siirtyi Valamon luostarin kaupaksi, mutta tämän Tuohus-nimisen myymälän toiminta loppui kannattamattomana viime kesänä.

Aamun Koittoa on kuluvalle vuosikymmenellä sopeutettu siten, että se ilmestyy viisi kertaa vuodessa. Valtaosa 17 000 kappaleen painoksesta leviää Karjalan hiippakunnan koteihin seurakuntien tilaamana. Seurakuntien edustajat osallistuvat aktiivisesti lehden suunnitteluun.

Veljeskunta toimii näkyvimmin runsaan sadan alaostastonsa kautta. Alaostastoina ovat Tiistaiseurat, kirkkokuorot, ikonipiirit ja ortodoksiakerhot. Jokaisessa seurakunnassa toimii ainakin yksi mutta useimmi-

"Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta toimii tänä päivänä erityisesti aikuisväestön keskuudessa kotimaassa."

ten muutamia veljeskunnan toimintapiiriä.

Veljeskunnan työtä ohjaavat osaltaan ne osat kirkon strategiasta, joiden toteutumiseen osallistumiselle veljeskunnalle on annettu erityistä vastuuta. Tätä varten kirkon ja järjestön kesken on solmittu kolmivuotinen sopimus, jonka uusiminen on edessä vuonna 2017. Kirkko toivoo veljeskunnan toiminnallaan edistävän erityisesti vapaaehtoista diakoniatoimintaa. Lisäksi veljeskunta toimii kynnysten madaltamiseksi erikielisten seurakuntalaisten osallistumiselle kirkon elämään.

Tule sellaisena kuin olet!

Kaikessa Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunnan toiminnassa on avainsana vapaaehtoistoiminta. Se ilmenee monin eri tavoin aina kirkkokahvien tarjoilusta myyjäisiin ja muuhun varainkeräykseen kansainvälisille avustuskohteille. Pyhäköiden ja hautausmaiden kunnossapito on usein talkoolaisten varassa. Kirkkokuorolaulu on sellaisenaan pitkäaikaista sitoutumista vapaaehtoistoimintaan. Moni ikoni-piiri on lahjoittanut ikoneita koti- ja ulkomaan pyhäkköihin.

Useissa seurakunnissa toimii myös lähimmäispalvelun rinkejä. Näiden jäsenet käyvät yksinäisten, ikääntyneiden, pitkäaikaissairaiden ja vammaisten luona heidän kotonaan tai palveluyksikössä. Tätä toiminta-

taa tukemaan ilmestyy kevään aikana veljeskunnan julkaisu "Auttajan polku – ortodoksisen lähimmäispalvelun opas".

Vapaaehtoisuuden pohjalta toimimisele on tunnusomaista, että siihen osallistutaan niin pitkään, kun tuntuu antoisalta ja tyydyttävältä.

Suomen ortodoksisuus on viimeisten vuosikymmenten aikana muuttunut yhä monikulttuurisemmaksi. Kantaväestöön pitkään kuuluneiden karjalaisten, suomalaisten, venäläisten ja ruotsalaisten lisäksi on maahamme asettunut ortodokseja muun muassa Virossa, Ukrainasta, Bulgariasta, Romaniasta, Kreikasta ja Serbiasta. Veljeskunta rohkaisee alaosastojaan ottamaan vastaan uskonsisaria ja -veljiä ja iloitsemaan vanhoihin ortodoksikulttuureihin ankkuroituneista tuulahduksista, jotka nämä ihmiset tuovat tullessaan.

Ortodoksimaiden lauluperinteeseen voi nyt tutustua veljeskunnan julkaiseman Pyhiinvaeltajien lauluja -laulukirjan avulla. Kirja ilmestyi viime syksynä ja sisältää kymmeniä hengellisiä lauluja. Suomenoksesta ja sovituksesta vastaavat Maria Takala-Roszczenko ja Jaakko Olkinuora.

Monessa mukana

"Kaikkien löytöretki kirkkoon" on otsikko-na veljeskunnan viime syksyn ja alkavan kevään seurakuntatapahtumissa. Tapah-

tumia pidetään eri hiippakuntien seurakunnissa. Tarkoituksena on, että jokainen saisi yhteyden tunteen lisäksi tuntumaa ja tietoa omasta pyhäköstään ja yhteisestä kirkkostamme.

Yhteistyö Valamon opiston kanssa on jatkunut jo useita vuosia. Tänä keväänä on ohjelmassa esimerkiksi Seurakuntalehden kirjoitus- ja valokuvauskurssi 27.2.–1.3. ja Vapaaehtoisen auttamisen koulutus- ja neuvottelupäivät 17.–19.4.

Jokavuotinen pyhän Trifonin pyhiinvaellus Lappiin ja Norjan Neideniin on tänä vuonna viikkoa tavanomaista aikaisemmin 20.–24.8. Neidenin pyhän Georgioksen kappeli täyttää tänä vuonna 450 vuotta, joten matka saa tavallista juhlavamman luonteen!

Ikonin tie -matka suuntautuu tänä vuonna Pohjois-Kreikkaan 3.–12.10. Matkan asiantuntijana on veljeskunnan puheenjohtaja piispa Arseni. Matka on ensisijaisesti tarkoitettu ikonimaalareille ja ikonitaiteesta kiinnostuneille.

Veljeskunnan syksyisten vuosikokousten yhteydessä pidetään vuosijuhlat, jotka tarjoavat sekä hengellistä että asiapitoista sisältöä. Veljeskunnan toimintaa johtaa vuosikokouksen hyväksymien toimintasuunnitelman ja talousarvion pohjalta seitsenhenkisen hallitus, jonka puheenjohtajana on tällä hetkellä piispa Arseni.

Veljeskunnan toimisto on Valamon luostarissa ja siellä työskentelee järjestön toiminnanjohtaja.

Veljeskunnan nettisivuilla pshv.fi on runsaasti tietoa toiminnasta.

*Rovasti Sergius Colliander
PSHV:n toiminnanjohtaja*

Mukana hallintoa remontoimassa

Kirkon hallintoa uudistetaan, mutta seurakunnan asioista päätetään tulevaisuudessakin paikallistasolla. Mitä siitä ajattelee kirkolliskokousedustaja ja Rautalammin seurakunnan valtuuston puheenjohtaja Kari Savolainen?

Arkkipiispa Leo pohti vuoden 2014 kirkolliskokouksen avajaispuheessaan sitä, mitä ortodoksiseen kirkkoon liittyvät ja kirkossa jo elävät jäsenet kirkon huomasta etsivät. Hän totesi, että he eivät ole kiinnostuneita tilinpäätöksistä ja tilintarkastuskertomuksista, strategioista ja raporteista, mutta haluavat olla osa kirkkoa, joka tarjoaa heille hengellisen ja esteettisen kauneuden tai liturgisen ja kanonisen järjestyksen, jota ei muualta löydy. Kirkon päätöksenteon ja hallinnon keskeinen tavoite lienee palvella seurakuntalaisia.

Luottamus kantaa

Kirkon hallinnossa mukana oleva Kari Savolainen, ”aito ja iloinen karjalais-savolainen poika”, on Kuopiosta lähtöisin, mutta suvun juuret löytyvät Karjalasta. Hän on asunut jo parikymmentä vuotta Konnevedellä, missä toimii K-marketin kauppiaina. Perheeseen kuuluvat työterveydenhoitajana työskentelevä Mirja-vaimo ja neljä lasta. Vapaa-aikanaan muun muassa matkailua ja moottoripyöräilyä harrastava Kari iloitsee myös Etelä-Konneveden kansallispuiston perustamisesta Rautalammin reitin upeisiin järvimaisemiin.

Ortodoksisuus on ollut Karille tärkeä perusta pikkupojasta lähtien ja hän arvostaa vähemmistökirkon pysyvyyttä alkukirkon opissa ja perinteessä. Ortodoksisen kirkkoon on helppo luottaa, koska se ei muutu kaikkien tuulien mukaan. Hän pitää tärkeänä myös sitä, että lapset ja nuoret saavat koulussa ortodoksisen uskonnon mukaista uskonnonopetusta. Tämä oikeushan saattaa olla tulevaisuudessa vaakalaudalla kun katsomusaineiden opetussuunnitelmien uudet perusteet otetaan käyttöön syksyllä 2016. Joissakin kouluissa on jo aloitettu kokeiluna osittainen uskontojen ja elämäntarkastustiedon yhteisopetus.

Kirkko yrityksenä

Marraskuun kirkolliskokouksessa linjattiin sekä koko kirkon että seurakuntien hallintoa. Karilla on hallinnollista kokemusta sekä paikallistasolta seurakunnasta että kirkon ylintä valtaa käyttäväs-

tä kirkolliskokouksesta. Rautalammin seurakunnan valtuuston puheenjohtajana hän on ollut vuoden 2013 syksystä lähtien. Kirkolliskokousedustajana hän toimii nyt ensimmäistä kautta ja takana on kaksi kokousta.

Kysyn, miksi kirkolliskokousedustajat valitaan niin moniportaisesti, että seurakuntalaisten valitsema valtuuston jäsenet valitsevat kirkolliskokousedustajien valitsijat ja nämä vasta varsinaiset kirkolliskokousedustajat. Kari puolustaa käytäntöä sillä perusteella, että Valamon luostarissa tapahtuvassa parin päivän lobbauksessa on mahdollisuus tutustua seurakuntalaisten valitsemiin ehdokkaisiin ja saada heidän kykynsä paremmin esille, jolloin voidaan myös jo miettiä heidän sijoittumistaan eri valiokuntiin.

Hallinnollisesti kirkkoa voidaan verrata yritykseen, joka toimii liiketaloudellisin periaattein. Kirkon ylimmän hallinnon tehtävää Kari vertaakin yritysjohtajan pestiin ja toteaa, että huutoäänestyksellä ei hyviä päätöksiä saada aikaan. Päätäjien määrän kasvattaminen ei korvaa laatua ja useiden päättäjien kompromissit voivat vesittää asian alkuperäisen tarkoituksen.

- Olisivatko asiat Suomessa paremmin jos meillä olis kahdensadan sijasta kolmesataa kansanedustajaa, hän kysyy.

Koska ortodoksinen kirkko on toinen Suomen ns. kansallisista kirkoista, sillä on - ainakin toistaiseksi - kirkollisveronkanto-oikeus. Kirkolliskokouksen talousvaliokunnan jäsenenä Kari tietää kuinka tärkeää on kirkon varojen koordinointi ja niiden käytöstä päättäminen. Käytännössä kirkon palvelukeskus sitten toteuttaa päätösten mukaisen rahajonon ja kanavoi esimerkiksi avustukset pienille seurakunnille. Kari kiittää kirkon pitkäai-

kaisen taloudenhoitajan, vastikään eläkkeelle jääneen Paavo Kokotin vastuullisuutta ja kokemusta talousasioiden hoitajana.

Tahtoa ja työtä

Karin mielestä marraskuun kirkolliskokous sujui paremmassa ja rakentavammassa hengessä kuin vuoden 2013 kokous, ja kirkon hallintomallin uudistus nytkähti vähän eteenpäin. Uudistus on tarpeellinen sen vuoksi, että vanhoihin uomiin ei pidä juuttua ja turhaa byrokratiaa on myös vara purkaa. Hänellä on kuitenkin selkeä kanta siitä, että arkkipiispan istuimen on pysyttävä Kuopiossa:

- Itä-Suomi on luostareineen ortodoksisen kirkon ydinalue riippumatta siitä missä jäsenen enemmistö tällä hetkellä asuu.

Vaikka Kari on äänestänyt johtamansa seurakuntavaltuuston lakkauttamisen puolesta, hän ei näe hiippakuntakeskeistä hallintomallia pahana mörkönä. Hänen mielestään uuden hallintomallin toteutuessa seurakuntaneuvoston rooli tulee entistä tärkeämmäksi kun se yhdessä kirkkoherran kanssa johtaa seurakuntaa. Kari Savolaisen valoisa visio seurakuntien tulevaisuudesta on, että se kaikkein tärkein eli seurakuntatyö säilyy entisellään eli nykyisellä tasolla.

Eila Kautto

Kari Savolainen kirkolliskokousedustajana.

VLADA WAHLSTEN

Opetusta lähimmäisenrakkaudesta

Matteuksen evankeliumin viidennessä luvussa alkaa ehkäpä koko Raamatun kaunein ja syvällisin puhekokonaisuus; Jeesuksen vuorisaaarna. Ennen kaikkea se on opetusta lähimmäisenrakkaudesta, jota vielä tuohon aikaan ei ymmärretty kovinkaan laajaksi käsitteeksi. Jeesus käskyy nyt sulkemaan sen piiriin kaikki ihmiset, jopa vihollisetkin. Tämä oli jotain uutta ja mullistavaa. On helppo rakastaa läheisiä ja ystäviä, mutta vanhasta testamentista me löydämme kohdan Mooseksen laista, joka käskyy kohtelemaan oikeudenmukaisesti myös maassa asuvia muukalaisia.

Rakkaus ei ole vain tunnetta, se on myös toimintaa ja ehkä juuri sitä. Olkoon siis lähtökohtamme, että se joka rakastaa tahtoo tehdä hyvää. Silloin me saamme lähimmäisenrakkauteen monia eri ilmenemismuotoja kuten: köyhien auttaminen, sairaiden hoivaaminen, heikkojen ja vaivaisten palveleminen, vaarassa ja hädässä olevien auttaminen, kodittomien majoittaminen, köyhyydessä kuolleiden hautaaminen, taitamattomien opettaminen, esirukoukset kaikkien puolesta, anteeksiantaminen ja koston hylkääminen. Tämä lista saattaa tuntua ensi alkuun hieman vanhalta, mutta lähemmin tarkasteltuna se on aivan nykyaikaan sopiva. Tosin nykyaikana monet näistä luettelemistani tehtävistä kuuluvat yhteiskunnan hoidettaviksi tai erilaisten järjestöjen toimintakenttään. Mutta ketkä toimivat yhteiskunnan laitoksissa tai järjestöissä? Me - tavalliset ihmiset! Kaikki omien kykyjemme ja taitojemme mukaan.

Me olemme tottuneet ajatukseen, että Jumala on Se, jolta me anomme armoa, mutta Kristuksen opetuksessa sekin jätetään meidän tehtäväksemme, jopa niin että sen toteuttamisesta seuraa autuus. Lähimmäisenrakkauden tekojen tekeminen siis auttaa meitä itseämme pyrkiessämme pyhyytteen ja Jumalan kaltaisuuteen - alamme tehdä tekoja joita Hän tekee. Jumala on Valkeus, ja silti Hän antaa valonsa viemisen tehtävän meille, vaikka Hänen oma Poikansa tuli maailmaan todistamaan Valkeudesta. Suuri ja pelottava vastuu saattaa ihmiskunta tästä tietoiseksi.

"Teille on opetettu: Silmä silmästä, hammas hampaasta. Mutta minä sanon teille: älkää tehkö pahalle vastarintaa. Jos joku lyö sinua oikealle poskelle, käännä hänelle vasenkin. Jos joku yrittää oikeutta käymällä viedä sinulta paidan, anna hänelle viittasikin."

MARTINUS MARKOFF

On järkyttävää huomata kuinka laajalle on levinnyt jo tuhansia vuosia sitten kaksoisvirtain maassa laadittu raaka koston perustuva Hammurabin laki. Väkivallan käytöstä on tehty laissa hyväksyttävä keino puolustaa itseään ja omaisuuttaan. Viimeisimmät sotaisat tapahtumat maailmassa tekevät jopa ennaltaehkäisevän sotimisen mahdolliseksi. Autuaita ovat rauhantekijät! Yhteisvastuun ajatus on kylvetty keskuuteemme. Kristuksen opetus on kristallin kirkas eikä kaipa selittelyä, vain toteuttamista.

"Jos te annatte toisille ihmisille anteeksi heidän rikkomuksensa, antaa myös taivaallinen Isänne teille anteeksi. Mutta jos te ette anna anteeksi toisille, ei Isännekään anna anteeksi teidän rikkomuksianne."

Tämä on perustotuus, jonka Vapahtaja on jättänyt meille jo opettaessaan meitä rukoilemaan oikein. Jumala ei ole tuomion Jumala, vaan rakastava Isä. Meidän tulee vain jättäytyä Hänen rakkautensa kannateltaviksi.

Muutos lähtee meistä itsestämme. Me vaadimme, että maailmassa on oltava rauha ja rakkaus, mutta koskeeko vaatimus myös meitä?

"Kaikki, minkä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te heille. Tässä on laki ja profeetat".

Pappismunkki Johannes

Vaeltajan laulujen historia

Suomenkielisiä ortodoksisia hengellisiä lauluja kaivattiin jo 1800-luvun lopulla mutta vasta 50 vuotta myöhemmin ilmestyi isä Erkki Piironen toimittamana ”Vaeltajan lauluja” -kirja. Nyt ”Vaeltajan lauluista” on ilmestynyt toinen CD ”Vaeltajan lauluja” II-osa ja laulut ovat vieläkin hyvin elinvoimaisia.

Vuonna 1892 Suomen kreikanuskosista seurakunnista muodostettiin itsenäinen hiippakunta ja sen esimieheneksi valittiin arkkipiispa Antoni. Hiippakunnan myötä kreikanuskokiset naiset alkoivat perustaa hyväntekeväisyyskerhoja, joista tuli myöhemmin Tiistaiseuroja. Kerhoissa luettiin hengellistä kirjallisuutta ja laulettiin ortodoksisia liturgisia lauluja.

Seurojen piirissä alkoi ilmetä tarve myös suomenkielisille ortodoksisille hengellisille lauluille, koska haluttiin laulaa muutakin kuin pelkkiä liturgisia lauluja. Niinpä pappien johdolla lauluja ryhdyttiin suomentamaan ja sovittamaan.

Vuonna 1914 Joensuuhun perustettiin Joensuun Tiistaiseuran edeltäjä Joensuun ompeluseura, joka otti tehtäväkseen muun muassa kuorotoiminnan elvyttämisen. Kuorotoiminnan taso oli vielä tuolloin varsin heikko kanttorikoulutuksen puutteen vuoksi. Kuorotoiminnassa jouduttiin liturgisten laulujen ohella laulamaan luterilaisia virsiä ortodoksisten hengellisten laulujen puuttumisen vuoksi.

Vuonna 1928 Aamun Koitto alkoi julkaisita hengellisten laulujen sanoja ja nuotteja ja niistä tuli hyvin suosittuja ortodoksien keskuudessa.

Arkkipiispa Herman julkaisi vuonna 1941 vihkosen, joka sisälsi joukon lauluja kuorolle sovitettuna. Nämä otettiin hyvin myönteisesti vastaan.

Arkkipiispa Herman antoi rovasti Erkki Piironelle tehtäväksi toimittaa hengellisten laulujen kokoelman. Kokoelman laatiminen alkoi 1948. Alkuperäiseen suunnitelmaan kuului sata kirkkolaulua ja sata hengellis-

Joensuun ortodoksisen mieskuoron joulukonsertti Joensuun ortodoksisella seurakuntasalilla.

Basso Matti Turusen soolo-osuus Joensuun ortodoksisen mieskuoron joulukonsertissa Joensuussa.

Joensuun ortodoksista mieskuoroa johtaa István Záborszky.

tä laulua nuoteilla varustettuna yksinäistä kansanlaulua varten. Laulujen sanat ja sävelmät olivat peräisin oman kirkkomme piiristä täältä Suomesta, mutta myös Eestistä, Puolasta ja Venäjältä.

Kokoelma, joka sisälsi 200 laulua, oli valmiina vuoden 1950 puolivälissä ja arkkipiispa Herman antoi siunauksensa laulujen julkaisulle. Julkaisutehtävä annettiin Pyhän Sergein ja Hermanin Veljeskunnalle.

Ortodoksisen kirjallisuuden julkaisuneuvoston esityksestä kuitenkin kaikki liturgiset laulut jätettiin pois ja supistunut kokoelma, sisältäen 100 hengellistä laulua, julkaistiin nimellä ”Vaeltajan lauluja”.

Joensuun ortodoksinen mieskuoro on

julkaissut Vaeltajan lauluista kaksi äänitettä, joista viimeinen osa ilmestyi marraskuussa 2014.

Kokoelman nimi kuvaa hyvin ortodoksisen kristikansan tunnelmia sen vaeltaessa vuosikausia kodittomana viimeisten kohtalon vuosien jälkeen. Karjalan menettäminen ja sen kaipuu liittyvät vahvasti näihin lauluihin. Laulut ovat haikeita ja surullisia, joissa muistellaan ikävöiden ja lämpimästi menetettyä kotiseutua ja sen luostareita.

Aika on osoittanut, että kokoelman monet laulut ovat saavuttaneet kristikansan pysyvän hyväksymisen.

Heikki Tarma

Seurakunnan toimintapiirit - silta kirkon yhteyteen

Seurakunnissa jokainen löytää itselleen mielekästä tehtävää. Toimintapiirit kutsuvat kirkon yhteyteen.

Joensuun seurakunnan kirkkoherra Iivo Suvanto iloitsee alueensa monipuolisesta toiminnasta.

- Erilaisten toimintapiirien kautta tutustuu ihmisiin, joiden kanssa polku jumalanpalveluksiin voi olla helpompi kulkea jos yksin kirkon oven avaaminen tuntuu vaikealta, sanoo Iivo Suvanto.

Alueensa piireistä Suvanto mainitsee muun muassa jo yli 40 vuotiaan ikonimaalauspiirin. Sen rinnalle perustettiin alkeispiiriksi Luukas-kerho, josta maalarit voisivat taitojen karttuessa siirtyä edistyneempien maalarien joukkoon. Monet ikonimaalarit ovat kuitenkin maalanneet Luukas-kerhossa jo monia vuosia, joten ryhmän toiminta on vakiintunut.

Myös Joensuun eläkeläisten piiri toimii aktiivisesti.

- Seurakunta luo piireille raamit; antaa

toimitilat, mahdollisuuden toimia ja tehdä. Piiriläiset luovat yhdessä ryhmän hengen, suunnittelevat ja kehittävät toimintaa.

Tiistaiseurat kuuluvat seurakuntien ydintoimintaan. Niiden päätehtävänä on kautta vuosien ollut pyhäköiden kaunistaminen ja diakoniatyö.

Suvanto mainitsee juuri vuoden alussa Joensuun seurakuntaan liittyneen Lieksan tänä vuotta 85 vuotta täyttävän Tiistaiseuran.

- Suuremmissa seurakunnissa on oma ammattilaisten voimin järjestetty diakoniatyönsä, mutta monilla alueilla Tiistaiseurojen vapaaehtoiset ovat arjen toimissa suurena apuna; he hakevat kanssakulki-joita kirkkoon, auttavat jokapäiväisissä askareissa ja toimivat suuremmissa ongelmassa siltana seurakunnan varsinaiseen diakoniatyöhön.

Seurakunnat kouluttavat vapaaehtoisia erilaisiin tehtäviin. Näin avunanto on molemmin puolin turvallista.

Suvanto muistuttaa siitä kuinka jumalanpalvelukset ovat aina kirkon toiminnan keskus.

- Toimintapiirit ovat kuitenkin palvelusten rinnalla tärkeitä yhteisöllisyyden ja avunannon rakentajia.

- Kirkon diakonian mallina voidaan pitää juutalaista almujärjestelmää, joka ei ollut vain satunnaista auttamista vaan organisoitua toimintaa, jolla kamppailtiin köyhyyttä ja sen syitä vastaan.

- Auttajat lähtivät avustusmatkoilleen aina synagogasta ja palasivat sinne. Näin yhä vielä tänäkin päivänä rukous luo perustan kaikelle kirkon toiminnalle, muistuttaa Joensuun kirkkoherra Iivo Suvanto.

TUULA AHONEN

”Taitoa ja levollisuutta”

Vuodesta 2011 Varkauden Savonlinnan kirkkopiirissä ohjaamallani ikonimaalauspiirillä on kaksi päätavoitetta; oppia maalaustekniikka ja tutustua ikoniteologiaan. Ikonin kivi-jalka on piirustus, jota harjoittelemme aivan aluksi.

On sanottu, että jo 800- luvulta saakka ikoneissa käytetty munatemperatekniikka on yksi vaikeimpia maalaustekniikoita. Ikonimaalarin ensimmäiset vuodet kuluvatkin tekniikan opetteluun.

Ikonitaiteessa olennaista on sen hengellinen aspekti. Pystyäkseen välittämään kirkon sanomaa kuvan ja värien avulla, on maalarin tunnettava maalaamansa aihe ja siihen liittyvä traditio. Ikoniteologian ja ikoneiden historian tunteminen on maalarille välttämätöntä, jottei maalausprosessi jäisi pelkäksi väritystehtäväksi, vaan saisi syvemmän ulottuvuuden.

Noudatamme Suomen Ikonimaalarit ry:n laatimaa opetussuunnitelmaa, jonka suunnittelussa sain itsekin olla mukana.

Toivon, että voin välittää oppilailleni paitsi taitoja myös sitä levollisuutta, mitä ikonimaalaus on tuonut omaan elämään. Ikonin maalaaminen voi olla kaksisuuntainen prosessi, jossa maalari oman taitonsa varassa antaa muodon ja värit pyhälle henkilölle tai tapahtumalle, mutta samalla kuvaamisen kohde muokkaa maalarin omaa mieltä. Toiminta ikonimaalauspiirissä rohkaisee maalaria osallistumaan seurakunnan muuhunkin toimintaan.

Taidoissaan pisimmälle edistyneet maalarit ovat maallanneet kirkomme puuttuvia juhlaikoneita. Tavoitteenamme on maalata pyhäköömme vuosittain ainakin yksi ikoni. Ikonimaalaus jatkaa osaltaan lähes kaksituhatta vuotta vanhaa perinnettä.

Tuula Ahonen, Savonlinna

”Kirjat ovat kuin hyviä ystäviä”

Jyväskylän seurakunnan lukupiiri käynnistyi vuonna 2009 Maria Takala- Rodszczenkon aloitteesta ja hän toimi vetäjänä vuoteen 2013. Jatkan hänen jalanjäljissään. Tehtävä tuntui luontevalta onhan kirjoittaminen paitsi työtäni myös läheinen harrastus; seurustelen sanojen kanssa, yritän niiden avulla ymmärtää elämää ja ihmisenä olemista.

Ideana ryhmässä on lukea hengellistä kirjallisuutta ja jakaa yhdessä ajatuksia, kysymyksiä ja tunteita, joita teokset herättävät. Tähän mennessä valtaosa kirjoista on ollut ortodoksisten ajattelijoien kirjoittamia, mutta olemme avoimia muidenkin teoksille.

Viime syksynä piiriläisten lukukokemukset Tito Collianderin Kristityn tiestä olivat vahvasti erilaisia ja tästä lähtökohdasta syntyi mielenkiintoinen ja ajatuksia herättävä keskustelu. Itselleni yksi vaikuttavimmista lukuelämyksistä on ollut Henri J.M. Nouwenin Tuhlaajapojan paluu. Saan kiittää tästä lukupiiriä; tuskin olisin omin päin löytänyt kirjaa.

Lukeminen on yleensä yksinäistä puuhaa ja niinpä on innostavaa päästä peilaamaan omaa lukukokemustaan toisten piiriläisten näkemyksiin. Toivon, että pystymme luomaan keskusteluihin sallivan, moniäänisen ilmapiirin, jossa voimme hyvällä tavalla saada omalle ajattelullemme vahvistusta tai mikä parasta kokonaan uuden näkökulman.

Pidämme koko ajan hienoisesti yllä keskustelua siitä miten kehittäisimme toimintaamme. Joulun alla lukupiiri osallistui Ortaidin Toivon lahja –keräykseen. Kun ihmiset vilpittömin ja avoimin mielin kokoontuvat yhteen alkaa tapahtua hyviä asioita. Tervetuloa mukaan!

Aila Lavaste, Jyväskylä

SALME TORSSONEN

"Herrasmiesten ruokakerho on kokoontunut Mikkeliissä jo yli viisi vuotta"

HANNU PÖYHÖNEN

Teimme vuosia sitten ystäväieni kanssa syksyisen sieniretken, jonka päätteeksi valmistimme aterian. Yhteisestä tekemisestä ilosta ja kiireettömästä illallisesta, syntyi minulle ajatus vain miehille suunnatusta toimintapiiristä.

Tällä hetkellä parikymmentä miestä kokoontuu aterialle noin kerran kuukaudessa. Aloitamme kokoontumisen alkurukouksella. Valmistamme aterian puhtaista raaka-aineista. Joka kerta tutustumme johonkin harvinaisempaan tuotteeseen tai työtapaan. Apunamme on toinen vetäjästä, keittiömestari Ilkka Vesterinen, jolta saamme aina arvokkaita vinkkejä ruuan valmistukseen.

Ateriakokonaisuuksia suunnitellessamme huomioimme aina vuodenajat, juhlat ja paastot. Suuren paaston aikana ruokailemme hiljaisuudessa lukien Pyhien elämänkertoja.

Ruokakerhon yksi tärkeimmistä tavoitteista on seurakuntayhteyden kokeminen yhteisen ruuan valmistuksen ja aterian nauttimisen kautta.

Jokainen kerhoilta on antanut itselleni hyvän ja kiitollisen mielen. Uskon, että kerholaisille on karttunut roimasti kokkaustaitoja. Työskentely on rentoa ja kokeilun haluista. Meillä on hyvä yhteishenki. Varsinkin hiljaisesti nautitut paastoateriat, joihin aina olemme kutsuneet mukaan yhden vieraan, ovat olleet erityisen koskettavia. Myös talviset luonnon keskellä kodassa valmistetut ruuat ja tarinointi nuotiotulen ympärillä ovat olleet hienoja kokemuksia. Olemme myös järjestäneet vuosittain seurakuntalaisille suosittuun blini-illallisen. Se on ohjelmassamme myös tulevana keväänä.

Puhuttelevinta meille molemmille vetäjille on kuitenkin tämä suuri, innostunut miesjoukko, joka ruokarukouksen jälkeen istuu kauniisti katetun pöydän ääreen nauttimaan kunnioituksella Luoja siunaamista antimista ja kättemme työn tuloksista.

Ilkka Lappi, Mikkeli.

"Perhekerho, matalan kynnyksen kohtaustapaikka"

Joensuun perhekerho on kohtaustapaikka äideille ja isille, jotka hoitavat lapsia kotona. Meillä ei ole mitään varsinaista ohjelmaa vaan viihdymme vain yhdessä ja keitämme kahvit. Perhekerho kokoontuu torstaisin klo 9-12, mutta aloitusaika on joustava. Ymmärrämme, että lapsen kanssa lähteminen ei ole aina helppoa.

Yhdessä kerhon isompien lasten kanssa laulamme joka kerta "Taivaallisen kuninkaan" ja pyrimme ottamaan kirkkovuoden kierron huomioon esim. paastojen ja juhlien aikana. Pappi käy luonamme kerran kevätkaudella ja kerran syyskaudella.

Kun on kaikki päivät lapsen kanssa kahdestaan kotona, on mukava tavata muita vanhempia. Kerho antaa rytmiä viikkoon. Perhekerhossa voi myös keskustella ortodoksisesta kasvatuksesta, muun muassa siitä miten lapset osallistuvat paastoon tai opettelevat ristinmerkin tekoa.

Toivon, että voimme kerhon kautta auttaa tekemään arkea kaikille hieman helpommaksi ja liittämään seurakunta mukaan perheiden elämään.

On hienoa huomata kuinka ihmiset tulevat kerhoon säännöllisesti. Itse asiassa kerho onkin nyt niin suosittu, että kokoonnumme seurakuntasalilla kerhohuoneen jäätyä jo liian pieneksi.

Tervetuloa mukaan! Kun kerhossa lasten menoa katselee, tulee tunne, että seurakunnalla ja kirkolla on hyvä tulevaisuus.

Ilona Sidoroff, Joensuu

KIRSI VUOMAJOKI

LAURI TÖRÖNEN

"Läheisten huomioiminen ja kuunteleminen antaa hyvän mielen"

Kirkkokunnan tehostaessa 1964 diakoniatoiminnan tarpeellisuutta seurakunnan tasolla, perustettiin Iisalmeenkin diakoniatoimikunta. Vuonna 1977 järjesti PSHV Rovaniemellä ensimmäisen valtakunnallisen diakoniatyön seminaarin, jossa sain olla mukana silloisen kirkkoherran Olavi Petsalon johdolla.

Diakoniatyö jakaa hyvää mieltä. Yksinäisyys ja ystävän puute on monelle vaikea asia, kuuntelijoita tarvitaan. Me Iisalmissa käymme muun muassa vanhusten luona kodeissa ja hoitopaikoissa. Isä Elias Huurinainen on ollut mukana vierailuilla paastojen aikana, jolloin seurakuntalaiset saavat myös Herran pyhän ehtoollisen.

Olemme myös neuloneet peitteitä ja sukkia niin lapsille, vanhuksille kuin Athos-vuorellekin. Järjestämme kahvi- ja ruokatarjoilua seurakunnallisissa tilaisuuksissa. Vähävaraisten ruokailuihin on osallistunut jopa 150 henkeä.

Kaikki diakoniatoimikunnan jäsenet kuuluvat myös Evakkokonaisiin, jotka aloittivat toimintansa 1989 Evakkokeskuksen valmistuttua. Toiminnan pääajatus on vanhojen Tiistaiseurojen mukaisesti auttaa lähimmäisiä monimuotoisesti, olla läsnä ja kuunnella. Toiminnan talkootuotoista on annettu varoja lähetystyöhön, seurakunnan lapsille ja nuorille sekä paastokeräykseen. Kirkkokyytejä on järjestetty niitä tarvitseville ja Kultaisen iän -leiri kutsuu mukaan monia ikäihmisiä. Tulevaisuuden suunnitelmissa on osallistua Filantropian peittoprojektiin.

Seurakunnallinen diakoniatyö kuuluu kaikille seurakuntalaisille, kukin voi osallistua siihen voimavarojensa mukaan. Diakoniatyö koskettaa ja antaa hyvää mieltä – niin avun antajalle kuin sen saajallekin.

Irja Tenhunen, Iisalmi

"Toimintaa torstaisin"

Hämeenlinnan seurakunnassa aloitti tammikuussa toimintansa uusi kerho nimeltään Toimintatorstai. Kerho kokoontuu parillisen viikon torstaina klo 10–13 seurakuntakodilla. Kerho on tarkoitettu kaikille, jotka kaipaavat jotain tekemistä päiväsaikaan.

Kerhon ensimmäisessä kokoontumisessa tehtiin yhteisenä työnä silkkipaperimyytyistä Pyhä suojelusenkeli -ikoni Heli ja Aulis Lomun esivalmistamien ainesten ja oman piirrokseni pohjalta.

Toimintatorstain kokoontumisissa on mahdollista tehdä esimerkiksi omia käsitöitä tai osallistua yhteiseen tekemiseen. Joskus voidaan paistaa vaikka karjalanpiirakoita tai katsoa videotykillä elokuva.

Kerhon pääasiallisena tavoitteena on koota yhteen erilaisia ihmisiä – maahanmuuttajia, syrjään vetäytyneitä, työttömiä, eläkeläisiä, lapsiperheitä tai muuten vain yksinäisiä ja viettää hetki aikaa jonkin mukavan toiminnan parissa.

Tervetuloa tutustumaan!

Leena Lomu, Hämeenlinna

LEENA LOMU

Oulun metropoliitta vihittiin

Suomen ortodoksinen kirkko sai uuden piispan, kun arkkipiispan Matti Wallgrénin ent. Halme) vihittiin piispaksi ja asetettiin Oulun metropoliittina tehtävään Pyhän Kolminaisuuden katedraalissa Oulussa 11. tammikuuta. Vihkimistä ja tehtävään asettamista johti Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa Leo. Hänen kanssaan palvelivat Helsingin metropoliitta Ambrosius, metropoliitta Panteleimon ja Joensuun piispa Arseni.

Piispaksi vihkiminen tapahtui liturgiassa, johon osallistui papistoa ja kirkkokansaa yhteensä yli 300 henkilöä eri puolilta Suomea. Tilaisuuden

pääteksi pidetyssä juhlassa metropoliitta Elia piti puheen, jossa hän muistutti "Mahdollisimman monen pelastumisen" olevan tärkeintä kirkon kaikessa toiminnassa. Hän osoitti sanansa kirkon jäsenille ja työntekijöille, joita hän haluaa tukea "Kristuksen kirkon piispana tehtävässä, johon minun on nyt puettu Pyhällä Hengellä".

21.- 23. tammikuuta piispa Elia vieraili arkkipiispa Leon kanssa Istanbulissa Ekumeenisessa patriarkaattissa Hänen Pyhyytensä Konstantinopolin Ekumeenisen patriarkan Bartolomeoksen kutsusta. ♦

PENTTI POTKONEN

Metropoliitta Elia.

USKONTOJEN MAAILMA KULTTUURIEN MUSEOSSA

Suomen Kansallismuseoon syksyllä 2014 muuttanut Kulttuurien museo esittelee kevään näyttelyssään "Uskontojen maailmaa".

Näyttelyssä uskontoista ovat mukana kristinusko, islam ja juutalaisuus sekä hindulaisuus, buddhalaisuus, jainalaisuus, sikhiläisyys, shintolaisuus sekä kiinalaiset uskonnot. Myös luonnonuskonto, uususkonnot, ateismi ja synkretismi ovat uskontojen joukossa.

PILVI VAINONEN

Näyttely keskittyy uskontoihin lähinnä niihin liittyvien esineiden kautta. Esineistössä on mukana niin veistoksia ja rituaalivälineitä kuin auton peruutuspeiliin ripustettavia moderneja amuletteja ja pyhiinvaellusmuistoja.

Näyttelyyn valitut teemat kuten esimerkiksi rukoileminen, juhlat ja kausirituaalit, kuolemanjälkeinen elämä, onni ja suojaus, kantavat uskonnot yhteen. Näyttelyn esittelytekstissä mainitaan "näyttelyn avaavan monikulttuurista suomalaisuutta, jossa uskontojen kirjosta on tullut pysyvä piirre".

Kaikki kunnia monikulttuurisuudelle, mutta missä ovat omat kansankirkkomme? Kristinuskosta suurimman roolin saa katolilaisuus. Tiukasti lasivitriinien sisään viritettyjen esineiden joukosta voi omasta

ILDKÖ LEHTINEN

kirkostamme lähinnä löytää muutaman ikonin ja diakonin stikarin. Luterilaisuuteen liittyviä esineitä ei juurikaan esineistön joukossa ollut - jollei sellaiseksi lueta "eroa kirkosta.fi"- lauseella koristeltua t-paitaa.

Näyttelyn kokoelma tuntuu kovin löyhältä ja kevyeltä, tekstit varovaisilta raapaisuilta sinänsä oleellisista uskontoihin liittyvistä asioista.

Näyttelyyn liittyy videoita, joissa eri uskontojen edustajat kertovat muun muassa rukouksesta, omista juhlistaan, alttareistaan ja onnen kokemisesta. Kristinuskosta tässäkin mukana on katolilaisuus, oma kirkkomme ei ole edustettuna.

Kouluryhmien käyttöön on verkkomateriaalia, joka löytyy Kulttuurien museon verkkosivuilta http://www.nba.fi/fi/museot/kulttuurien_museo/opetus.

Näyttelyyn liittyvä videomateriaali löytyy samoilta sivuilta.

Mari Vainio

Lisätietoja:

http://www.nba.fi/fi/museot/kulttuurien_museo/nayttelyt/uskontojen-maailma.

Kansallismuseo,
Mannerheimintie 34, Helsinki

Näyttely on avoinna 7.6.2015 saakka.

Feodorovin Jumalanäiti ja muita ikoneja Riihimäen taidemuseon kokoelmista

Riihimäen taidemuseon, Tatjana ja Pentti Wähäjärven kokoelmasta kootussa näyttelyssä on esillä kymmeniä puulle maalattuja Kristuksen ja Jumalanäidin sekä suurten juhlien ikoneita. Mukana on myös viisi metalli-ikonia. Ikonit ovat peräisin Venäjältä ja pääosin 1700–1800-luvuilta. Lisäksi nähtävillä on venäläisiä posliinimunia ja muita antiikkiesineitä.

Wähjäjärvi-kokoelman ikonit ovat olleet harvoin esillä niiden huonon kunnan vuoksi. Ikonien kunnostaminen ja esille saattaminen on ollut monivuotinen prosessi, joka tuli ajankohtaiseksi taidemuseon 20-vuotisjuhlavuoden lähestyessä. Prosessi sai alkunsa Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittaman kokoelmien digitointihankkeen myötä vuonna 2013. FM, esinekonservantti

Emilia Haavisto kuvasi, luetteloi ja kunkokartoitti taidemuseon ikoneja ja muuta esineistöä. Varsinainen konservointisuunnitelma ja konservointityö suoritettiin Valamon luostarin konservointilaitoksessa. ♦

**Näyttely on avoinna
24.5.2015 saakka.**

**Riihimäen taidemuseo
Tempelkatu 8, Riihimäki**

Feodorovin Jumalanäiti. Kullattu hopeariisi leimattu Moskovassa, ajoitus: 1880–1884. Riihimäen taidemuseo, Tatjana ja Pentti Wähäjärven kokoelma.

RIIHMÄEN TAIDEMUSEO

Lieksan Tiistaiseura täytti 85 vuotta

Suomen vanhimpiin Tiistaiseuroihin lukeutuva Lieksan Tiistaiseura juhlisti tammikuussa 85 -vuotista taivaltaan.

Tiistaiseuran perustava kokous järjestettiin 14.1.1930. Kolmenkymmenen perustajajäsenen joukko asetti tavoitteekseen rukoushuoneen rakentamisen Lieksaan, jossa oli ennestään vain pieni, talvisin kylmä tsasouna. Ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Maria Mauro ja sihteeriksi Klaudia Kiirikoff. Tiistaiseuran ahkera työ tuotti tulosta ja Arkkipiispa Herman vihki nykyisin Lieksan seurakunnan seurakuntasalina palvelevan rakennuksen rukouskäyttöön 4.7.1937.

Talvi- ja jatkosodan aikana toiminta hiipui, mutta käynnistyi uudestaan vuonna 1949 pastori Aleksanteri Kasangon innoittamana. Nykyisin Tiistaiseuralla on nelisenkymmentä

jäsentä. Toiminnan keskiössä ovat teemalliset opintokerhoillat. Tiistaiseura on myös avustanut seurakuntaa lahjoittamalla rahaa kirkon kunnistamiseen ja seurakunnan tilojen kunnostukseen. Muita avustuskohteita ovat olleet kirkon lähetystyö ja Lintulan luostari.

Juhlaviikonlopun jumalanpalvelukset toimitti Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunnan puheenjohtaja, piispa Arseni. Sunnuntain juhraliturgian päätteeksi pyhän profeetta Elian kirkossa toimitettiin litanian edesmenneiden tiistaiseuralaisten puolesta. Aterian jälkeen nautittiin juhlan ohjelmasta, jossa kuultiin muun muassa Tiistaiseuran nykyisen puheenjohtajan Sirkka Mitrusen laatima historiikki. Tiistaiseuran viiri luovutettiin Rauha ja Erkki Turuselle, Marketta Pursiaiselle, Maija Pennaselle ja Elli Ryynänselle. ♦

Mikä on kirkko?

Tässäpä kysymys, joka johtaa pohtimaan omaa suhdetta kirkkoon.

Kirkko on yhteisö, joka kokoontuu Jumalan kasvojen edessä puhumaan Hänelle rukouksin. Yhteisö muodostuu yksilöistä, monenmoisista. Kirkon tehtävä on rukoilla kaikkien ihmisten ja koko maailman puolesta. Jokaisen tulisi saada tulla kirkkoon sellaisena kuin on ja kokea tulevaisuuden hyväksytyksi: silloin kirkko on äiti.

Jumalanäiti on kirkon esikuva ja ikoni. Niin kuin Maria vastasi myönteisesti Jumalan antamaan haasteeseen ja tuli Jumalan asuinsijaksi, kirkkokin vastaa Jumalan kysymykseen ”Tahdotko?” myönteisesti joka päivä. Kirkko on yksi monista Jumalan asuinsijoista, paikka, jossa olemme ikään kuin Jumalan luona kylässä. Paradoksi on, että Jumala on kaikessa ja kaikkialla, myös meissä, ja kirkkoon tullessamme tuomme Jumalan ja itsemme kotiin.

Kirkko on Kristuksen ruumis, jonka jäseniä kaikki olemme. Kirkko toimii kokonaisuutena: kun yksi jäsen kärsii, koko ruumis kärsii. Kun yksi jäsen iloitsee, iloitsee (ainakin periaatteessa) koko ruumis. Päävali kehottaa meitä kantamaan toistemme taakkoja. Siinä kirkko meitä tukee ja myös kantaa.

Joskus ei tee mieli mennä kirkkoon. Syitä voi olla monia, jotkut niistä sangen päteviä. Kirkon kynnyks on korkea, jos siellä on sisäpiirejä tai uutta tulokasta ei toivoteta tervetulleeksi. Joskus voi tuntua, että kirkko ei anna mitään, se on vain tyhjyyttään pursuava rakennus ja hierarkkinen rakennelma, ajastaan jäänyt. Mutta toisinkin voisi olla. Kirkko ei muodostu rakennuksista tai hierarkiasta vaan lihasta ja verestä, ihmisistä, jotka siihen kuuluvat. Siihen, millainen kirkko on ja mitä se antaa, voi meistä jokainen vaikuttaa olemalla aktiivisesti sen jäseniä.

Jooa Sotejeff-Wilson

Kodvane Pyhien ker - Näyttely mies- ja naispyhistä juhlistaa Kirkkomuseon avajaisia

Kuopion 50- vuotisjuhlavuottaan viettävä ikonipiiri saa kunnian olla ensimmäinen vaihtuvien näyttelyiden järjestäjä muutostöiden jälkeen toimintansa aloittavassa Suomen Ortodoksisessa Kirkkomuseossa. Näyttelyyn avaa arkkipiispa Leo.

Näyttelyssä on esillä miespyhistä muun muassa Karjalan valistajiin kuuluvat Solovetskin luostarin perustajat Sosima ja Savvati ja naispyhistä muun muassa pyhä Anna Novgorodilainen. Esillä on yhteensä noin 50 ikonia, jotka ikonimaalarit lahjoittivat Kuopion ortodoksiselle seurakunnalle. Seurakunta sijoitti miespyhien ikonit Maaningan kirkkoon, jossa ne täydentävät pyhähkön ikoniteologista ilmettä. Naispyhien ikonit sijoitettiin Käärmelahden tsasounaan. Käärmelahden tsasounan ikonit maalattiin lahjaksi pitkäaikaiselle ja eläkkeelle siirtyneelle Kuopion seurakunnan kirkkoherralle Mikko Kärjelle. Näyttelyssä on esillä myös Tuusniemen kirkkoon maalattuja uusia pyhäinkuvia sekä pieni

ryhmä enkeli-ikoneita.

Ikoneiden maalauksista edelsi vuonna 2004 alkanut suunnittelu- ja tutkimustyö. Sen teki ikonimaalauksen opettaja Tuulikki Likitalo, nykyinen Suomen Ikonimaalarit ry:n puheenjohtaja. Tutkimuksen tuloksena kertyi yli 60 mies- ja naispyhää, joista osa löytyi myös ulkomaisista lähteistä. Myös yksittäiset maalarit kartuttivat tietojaan valitsemastaan maalauskohteesta.

Maaningan ikoneita alettiin maalata vuonna 2009, Käärmelahden tsasounan naispyhiä vuonna 2010 ja ne valmistuivat vuosina 2012–2013. Tuusniemen ikonit ovat viime vuosien työn tulosta.

Näyttelyyn liittyy kolme asiantuntijaluentoa, joista ensimmäisen pitää Joensuuun piispa Arseni ennen näyttelyn avajaisia 17.3. Aiheena on Jumalanäidin valamolainen ikoni - ihmeiden vai vallan merkki.

Maaningan kirkon ikonien maalarit.

*”Kodvane Pyhien ker
- Pieni hetki Pyhien kanssa.”*

Valamon Opistossa ikonimaalauksista opettava Aleksander Wickström esitelmöi 24.3. Karjalan valistajista. Kolmannen luennon pitää 21.4. nunnat Ksenia Lintulan luostarista. Aiheena ovat Pyhittäjä-äidit. Luennot ovat ortodoksisessa seurakuntatalissa osoitteessa Snellmaninkatu 8.

Näyttely on avoinna 25. 3. - 19. 6.2015

Rauni Väinämö

Muistokirjoitus

Kristuksessa rakkaan sisaremmen nunna Evangelian muistolle

Lintulan luostarin nunna Evangelia (Eeva Aro, s.29.9.1948) nukkui sairautensa uuvuttamana kuolonuneeen 29.11.2014. Hän vietti viimeiset elinpäivänsä Heinäveden terveyskeskuksen vuodeosastolla. Luostarin sisaret valvoivat vuorotellen hänen vierellään öitä lukien akatistoksia ja Jeesuksen rukousta.

Ennen luostariin tuloaan nunna Evangelia oli opettajana Palokin koululla, siis fyysisesti aivan luostarin vieressä. Tuolloin jo opettajana ollessaan hän kävi paljon Lintulassa, ollen muun muassa lomillaan talkoolaisena ja näin tutustuen luostarielämään. Palokin koulu lakkautettiin vuonna 1993 ja silloin nunna Evangelia päätti pyrkiä harrastajaksi Lintulan luostariin. Täällä hänet vihittiin viitankantajaksi vuonna 1995 ja nunnaksi vuonna 2000.

Nunna Evangelian kuuliaisuustehtävät olivat monenlaiset. Hän oli muun muassa kirkkoleipien leipoja ja Lintulassa sijaitsevan Ilmatieteenlaitoksen sääaseman hoitaja. Yksi vakituinen kuuliaisuustehtävä oli valokuva-arkiston hoitaminen, työ jota hän teki aivan

kuolemaansa asti. Hän myös opasti luostarissa vierailevia, varsinkin koululaisryhmiä. Erityisen mielellään hän vastaili kysymyksiin, joita koululaisilta ja ortodoksisen uskonnon oppilailta tuli. Kysymyksiä tuli myös kirjeiden ja sähköpostien kautta.

Luostarielämässä sisarien tulee usein myös vuorotellen ja voimien mukaan suorittaa eri tehtäviä. Nunna Evangelian kohdalla tällaisia olivat muun muassa kirkossa lukijana toimiminen ja keittiöapulaisen työt sekä siivoukset ja tehtaassa kynttilöiden pakkaaminen. Erityisesti Evangelia piti pikkulintujen talviruokinnasta, mutta myös lumityöt ja pihapolkujen hiekoittaminen olivat mieluisia töitä.

Nunna Evangelian luonteen piirteisiin kuului suunnitelmallisuus ja täsmällisyys. Hän tutki tarkkaan Lintulan luostarista laadittuja historiallisia dokumentteja. Lisää tietoa saadakseen hän haastatteli ihmisiä, joilla oli omia muistikuvia luostarin lähihistoriaan liittyvistä tapahtumista. Keräämänsä tiedon

LINTULAN LUOSTARI

pohjalta hän laati Lintulan luostarin historiaa käsittelevään kirjaan tutkielman otsikolla, Lintulan luostari Heinäveden Palokissa 1946–1996. Kirja luostarin historiasta julkaistiin vuonna 1998.

Nunna Evangelia saatettiin haudata lepoon Lintulan Pyhän Kolminaisuuden luostarin hautausmaahan 2.12.2014.

Ollon iäti muistettu!

Nunna Nektaria

Kirkkomme maailmalla

Itсенäinen Puolan ortodoksinen kirkko syntyi vuonna 1924 saadessaan Konstantinopolin patriarkalta autokefalisen aseman. Moskovan patriarkaatti, vahvisti aseman vuonna 1948.

Kirkko itsenäistyi vaikeana aikana, sillä maailmankartalle vuonna 1918 palannut Puolan valtio yritti erkaantua sitä aiemmin hallinneen venäläisen imperiumin vaikutteista. Venäläisyys yhdistettiin usein ortodoksisuuteen, vaikka maassa oli kautta sen historian ollut ortodoksista väestöä. Tuona aikana monet kirkot purettiin tai muutettiin roomalaiskatolilaisiksi.

Toisen maailmansodan jälkeen kommunismi haastoi kaikkien uskontojen olemassaolon. Osa ortodoksiväestöstä pakkosiirrettiin Länsi-Puolaan. Tavoitteena oli heikentää väestön uskonnollista identiteettiä sijoittamalla se idän perinnettä täysin tuntemattomaan ympäristöön. Kaikkea kirkollista elämää valvottiin tarkasti.

Epävarmuus sävytti omaa lapsuutani papin perheessä 1980-luvulla. Kodissamme tehtiin lukuisia tarkastuksia ja isälläni oli oma varjostajansa. Noina vaikeina aikoina osa papistosta ja koko kirkon johto osallistui yhteistyöhön valtion suojeluviraston kanssa. Jälkipyykkiä tästä yhteistyöstä on pesty salaisten arkistojen auettua 2000-luvulla.

Kirkkojen väliset suhteet ovat osoittautuneet yhdeksi kommunismin jälkeisen ajan suurimmaksi ongelmaksi Puolassa. Roomalaiskatoliseen kirkkoon kuuluu n. 97% koko väestöstä, ortodoksi-

seen kirkkoon taas n. 1% eli n. 400 000 jäsentä. Puolassa on myös uniaatteja eli kreikkalaiskatolisia, luterilaisia, ja koko joukko erilaisia protestanttisia yhteisöjä. Koska omistussuhteet ovat vaihdelleet historian kulussa tiheään tahtiin, kirkot käyvät usein oikeutta omaisuudesta ja kiinteistöistä.

Uskontojen väliset suhteet luovat myös identiteettiongelmia. Vanhan käytännön mukaan aitona puolalaisena pidetään vain roomalaiskatolisia. Ortodoksi ymmärretään venäläiseksi, uniaatti ukrainalaiseksi, luterilainen saksalaiseksi, ja niin edelleen. Moni ortodoksi kielittää tämän johdosta puolalaisuutensa. Usein kysyttäessä puolalaisortodoksilta hänen taustaansa hän sanoo olevansa ”täältä kotoisin”, ruteeni, valkovenäläistä tai ukrainalaista sukua, mutta harvoin puolalainen.

Puolan ortodoksisuuden juuret ovat syvällä varhaiskeskiajassa, jolloin Puola-Liettuan valtakunta kattoi suuren osan keskistä Itä-Eurooppaa. Vanhimmat luostarit ja kirkolliset nähtävyydet tarjoavatkin kiinnostavia kohteita pyhiinvaeltajille. Puolassa on lukuisia luostareita, kuten 1400-luvun lopulla perustettu Supraśl, tai kuuluisa Grabarkan nunnaluostari, jonka kirkkoa ympäröi tuhansien ristiens metsikkö.

Puolan ortodoksit kohtaavat samoja haasteita kuin Suomessakin. Nuorison siirtyessä kaupunkiin maaseudulla vahvana elänyt kirkollinen perinne on murenemassa. Toisaalta nuoret sukupolvet luovat kirkkoon uutta ortodoksista

media

YLE Radio 1

17.2. Iltahartaus klo 18.50, kanttori Jooa Sotefeff-Wilson

18.2. Andreas Kreetalaisen katumuskanoni klo 18,

Pyhän ylienkei Mikaelin kirkko, Mikkeli

28.2. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50, pastori Tuukka Rantanen

1.3. Liturgia klo 11–12, Valamon luostari, Heinävesi

1.3. Liturgi kl. 13.03, Huskyrkan i Helsingfors / Radio Vega

15.3. Liturgia klo 11–12, Pyhän Ristin kirkko, Kouvola

17.3. Iltahartaus, klo 18.50, kirkkoherra Andrei Verikov

21.3. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50, kirkkoherra Markku Salminen

25.3. Ehtoopalvelus ja liturgia klo 18, Pyhän Johannes Teologin kirkko

ortodoksisella seminaarilla, Joensuu

26.3. Andrum, kl. 6.54 och 8.54, fader Heikki Huttunen, Ekumeniska rådet i Finland / Radio Vega

Palvelukset kuunneltavissa myös Yleisradion internetsivuilla.

identiteettiä: muutamissa kaupunkiseurakunnissa on otettu käyttöön puolankielisiä liturgisia tekstejä vanhan kirkkoslaavin rinnalle. Myös ekumeeniset suhteet ovat parantumassa ja tulevaisuus näyttää valoisalta.

Pastori Aleksander Roszczenko

Hiljaisuuden kuvia Pyhältä Vuorelta - näyttely Athos- Säätiön Luostarikeskuksessa

Athos-Säätiön Luostarikeskuksessa, Lammilla on esillä Markus Paavolan valokuvanäyttely Hiljaisuuden kuvia Pyhältä Vuorelta, 200 kehystettyä mustavalkokuvaa Athosvuoren luostareista, skiitoista ja kilvoitusmajoista.

Paavola on vierailut Athoksella kolmesti. Näyttelyyn valikoituneet kuvat eivät pyri niinkään dokumentoimaan Athoksen elämää, vaan kutsuma katsojan mukaan hiljaisuuteen.

Paavolaa on innoittanut valokuvauksen ensimmäiseen vuosisataan

kuulunut piktorialistinen perinne, jolla on hänen mukaansa yksi yhteinen piirre ortodoksisen munkkilaisuuden kanssa: kummatkaan eivät pyri seuraamaan aikakausien vaihtuvia trendejä, vaan jotain, jolla on pysyvää arvoa. Siinä missä munkit pyrkivät elämään jo tässä ajassa iankaikkisuuden ehdoilla, piktorialistien pyrkimyksenä on tavoittaa häivähdys ikuista ja kestävää kauneutta valokuvan keinoin.

Lisätietoja: www.athossaatio.fi

Kirjeitä Innalle
Skeemaigumeni Johanneksen kirjeitä
Inna Collianderille vuosilta 1947-1957
Valamon luostari, 168 sivua

Valamon luostari on hiljattain julkaissut pienen ja vaatimattoman näköisen kirjan "Kirjeitä Innalle", jonka kannessa on kuvattuna tuttu kuvataiteilija Ina Collianderin (1905-1985) pääsiäisenkeli.

Kirjan sisältö ei kuitenkaan ole vaatimatonta, eikä pikkuista.

Siihen on koottu ja suomennettu 84 vaihtelevan pituista Valamon vanhuksen, skeemaigumeni Johanneksen, kirjettä Inna Collianderille vuodesta 1947, jolloin he tutustuivat Uudessa Valamossa, vuoteen 1957.

Isä Johannes, Ivan Aleksejevits Aleksejev (s.1873 pikkuisessa kylässä Tverin alueella, nukkui rauhallisesti pois uudessa Valamossa 1958) oli Valamon munkki lähes koko ikänsä. Välillä hän toimi kymmenisen vuotta Petsamon luostarin igumenina palaten taas takaisin Laatokan Valamoon. Veljestön siirryttyä sodan alta Heinävedelle tuli isä Johanneksesta luostarin rippi-isä ja ohjaajavanhus. Tänä aikana hän kävi myös vilkasta kirjeenvaihtoa lukuisien rippilastensa kanssa, joista useat elivät ulkomailla.

Kirjeissään Innalle hän pyytelee useasti anteeksi oppimattomuuttaan, jonka johdosta kirjoittaminen tuntuu hänestä työlläältä. Hän myös pahoittelee sitä, että vastaus saattaa viipyä liian pitkään. Hämmästyttävää on kuitenkin se, miten tuotteliaasti hän kirjoittaa ja nopsasti vastaa tullessiin kirjeisiin ja vastaanot-

tamiinsa paketteihin. Kyseessä on kuitenkin vain yksi hänen rippilapsistaan ja useat muut saivat samalla tavoin vastaanottaa tukea, opastusta ja ohjausta.

Miten yön tunnit ovat voineet riittää kirjeiden laatimiseen!

Kirjeistä välittyä, miten läheiset rippi-isä ja -lapsi ovat olleet toisilleen: ohjaus on lempeää ja henkilökohtaista. Kysellään perheenjäsenten kuulumiset, lähetetään terveisiä yhteisille ystäville ja muistetaan kiittää lämpimästi lasten lähettämistä piirustuksista. Äänessä ei ole ankara opettaja, vaan todella hengellinen isä, joka muistaa, että maailmassa elävä perheenäiti ei voi tavoitella korkeita hengellisiä kilvoituksia. Inna ja miehensä Tito Colliander pyrkivät kuitenkin jatkuvaan rukouksen harjoittamiseen, Jeesuksen rukoukseen. Se ei liene aina ollut helppoa Helsingin taiteilijapiireissä.

On ollut suuri lahja ja siunaus löytää hengelliseksi opettajakseen isä Johannes ja saada hänet kuin perheenjäseneksi. Viettipä tämä yhden joulunkin Collianderien kodissa, jota lämmöllä useasti kirjeissään muisteli. Se olikin varmaan tärkeä ikkuna "maailmaan" isä Johannekselle. Sitä kautta hän pystyi näkemään ja ymmärtämään enemmän elämää luostarin ulkopuolella. Syvästi hän on ymmärtänyt äidin ja vaimon tehtävät ja velvollisuudet, joiden piti useasti mennä ohhi myös omien henkilökohtaisten taiteellisten ambitioiden ja tehdä tilaa miehen työskentelylle.

Ajankuvana, henkilöhistoriana ja hengellisenä aarteena Kirjeitä Innalle on antoisaa luettavaa.

"Lähetän sinulle, Inna, myssyni. Voihan olla, että kuolema kohta korjaa pääni, myssy jääköön muistoksi." (s.96-97).

Onneksi jäi paljon muutakin kuin pelkkä myssy!

Kaisu Potkonen

Vaeltajan lauluja II
Joensuun ortodoksinen mieskuoro

Vaeltajan lauluja II on kokoelma Karjalan evakkojen hengellisiä lauluja. Mukana on sävelmiä esimerkiksi Puolasta ja Unkarista, ja sävellyksiä muun muassa arkkipiiipa Paavalilta. Kuoron johtaja, dir.mus. István Záborszky, on

sovittanut useimmat tämän levyn lauluista.

Usein muistotilaisuuksissa laulettava "Ilon alla ja murheen alla" aloittaa levyn Yarin sovittamana versiona. Viimeisenä lauluna on laulukirjan ensimmäinen, Bortnjanskin "Ken kielin voisi kuvaella".

Levyllä kuullaan sovitoksia, joissa kahdeksassa on solistiosuukia. Näissä lauluissa toistuu usein kaava, jossa solisti ja kuoro vuorottelevat säkeistöt. Kahdessa laulussa mukana on naissolisti, joista toisessa, "Puol'oisella taivaalla" – laulussa lisäksi kanteleet on otettu mukaan. Tämä laulu onkin raikas esitys, jossa tempo pysyy hyvin. Muuten mielestäni levyä vaivaa monin paikoin liian hidas tempo ja turhat hidastukset säkeistöjen loppuissa. Hidastelu saa laulamisen ja laulun sisällön kuulostamaan turhan raskaalta. Esimerkiksi "Kun huurtuun jäätyä" – laulun toiveikas joulun sanoma välittyi vasta tekstiä lukemalla.

Joululauluja onkin kuusi tämän levyn viidestätoista laulusta. Ne ovat mielestäni levyn parasta antia. Tämän joulun suosikikse-

ni nousi "Joulu, joulu jälleen tullut on". Kuoro laulaa sen riemukkaasti ja turhia hidastelematta. Myös munkki Pietari Michailovin sanoittama "Valamo saari ihmehinen" on levyn kohokohtia. Mieskuoro tulkitsee hyvin kaipuun vanhaan Valamoon.

Laulu "Nouse nuori ortodoksi" on erikoisesti sijoitettu keskele joululauluja. Mielestäni sillä olisi ollut hyvä joko aloittaa tai lopettaa levy. Jos sovitus vielä olisi tehty käyttäen nuoria solisteja tässä leireillä ja kerhoissa paljon laulettu laulussa, olisi se tuonut mukanaan annoksen uskoa tulevaisuuteen pelkän historian havinan sijasta.

Pienen huomautuksen antaisin r-kirjaimen paikoin löysästä ääntämisestä. Kunnon ärrä onkin monen kuoron haasteena. Hyvin onnistuessaan se kuitenkin antaa tekstille ryhtiä, kuten esimerkiksi kappaleen "Tornistansa iltakellot" viimeisessä säkeistössä voi kuulla.

Edelliseen levyyn verrattuna uusi levy on raikkaampi niin ohjelmistoltaan kuin soinniltaan. Kuoro laulaa rohkeasti ja vaiattomasti. Sointi on hyvä, josta erityiskiitos kuuluu tenoreille. He kirkastavat sekä sointia että tekstiä.

Levy on äänitetty vain kahdessa päivässä. Se kertoo kuoron huolellisesta työskentelystä ja hyvästä yhteistyöstä johtajan ja laulajien välillä. Tämä levy tulee varmasti monelle, ei vain kuunneltavaksi, vaan myös mukana laulettavaksi. Siihen kaunis ja selkeä tekstivihkonen suorastaan kannustaa.

Oili Mäkirinta

Церковь как литургическое единство

Размышляя о сущности Христовой Церкви, различные понятия и смыслы вкладываем мы в Ее определение, пытаемся, хотя бы отчасти, приоткрыть тайну мистической природы Церкви, духовный смысл Ее основания и назначения в жизни человека и бытии всего мира.

Всю двухтысячелетнюю историю существования Церкви, трудами святых отцов и различных богословов, человек пытался правильно осознать для чего Господь создал Ее. Почему мы веруем «во единую, святую, соборную и апостольскую Церковь», хотя эти утверждения «Символа веры» уже многим кажутся не соответствующими действительности. Почему зная слово Церкви о Себе Самой как о Телѣ Христовом, Еѣ деятельность в мире более напоминает собой общественный, а иногда и политический институт. И наконец, почему Церковь имеет право так строго и безапелляционно заявлять миру, что «вне Церкви нет спасения»?

Первым, на что важно обратить внимание, является то, что фразу «Символа веры», в которой мы говорим о свойствах Церкви, мы начинаем со слова: «Верую...». А значит, учение о Церкви — это вовсе не наши теоретические знания и умозаключения или практический опыт и его анализ, а это область личной веры человека. И подобно тому, как сложно нам говорить о своем личном опыте веры в Бога, пытаемся подобрать слова, которые смогут

объяснить другому человеку ее истинность, так же сложно говорить и о мистической сущности Церкви с людьми, которые находятся вне Ее пределов.

Слово «Церковь» — ἐκκλησία — с греческого переводится как «собрание». «Собраться в церковь» в понятиях раннего христианства означало составить такое собрание верующих людей, цель которого — осуществить Церковь. Поэтому слова апостола Павла, обращенные к коринфянам: «Когда вы собираетесь в церковь» (1 Кор. 11, 18), относятся не к посещению храма, а к природе и цели самого собрания.

Цель этого собрания явить то братское единство человека со своим ближним, о котором молился Господь: «Да будут все едины, как Ты, Отче, во Мне, и Я в Тебе» (Ин. 17, 21) и свое единство с Богом, Который сказал, что: «Где двое или трое собраны во имя Мое, там Я посреди них» (Мф. 18, 20).

Ярче всего это единство проявляется в Божественной литургии, которая, являясь центром церковной жизни, поистине есть «таинство собрания», потому что Христос пришел, «чтобы рассеянных чад Божиих собрать воедино» (Ин. 11, 52), а Евхаристия с самого начала была осуществлением этого единства нового народа Божия, собранного Христом и во Христе.

Именно в евхаристической молитве звучат слова, говорящие о нашем единстве: «Нас же всех, от единого Хлеба

и Чаши причащающихся, соедини друг ко другу во единого Духа причастие...». И само слово «литургия» с греческого переводится как «общее дело».

«Я иду в церковь», — означает, то что мы идем в собрание верующих, таких же как и мы, чтобы вместе с ними составить Церковь Христову. Чтобы поистине быть теми, кем мы стали в день своего Крещения, т. е. членами Тѣла Христова: «Вы, — говорит апостол Павел, — Тѣло Христово, а порознь члены» (1 Кор. 12, 27). Мы идем явить и осуществить свое членство, засвидетельствовать перед Богом и миром тайну Царства Божия, которое уже здесь посреди нас.

Божественная литургия начинается возгласом священника: «Благословенно Царство Отца и Сына и Святого Духа...». И в этом есть глубокий смысл. Ибо Церковь свидетельствует, что если собрание верующих есть начало евхаристического священнодействия, его первое и основное условие, то завершение его лежит вне понятий времени и пространства. Литургическое Богообщение не завершается с окончанием церковной службы, оно выражается в непрестанном устремлении Церкви к восхождению на Небо, вознесению человека к Небесной Трапѣзе Христовой в Невечернем Его Царствии.

протоиерей Константин Стрекачев

Ruustinna Raili Leima **80 vuotta** 18.3.2015

Ei vastaanottoa, muistamiset Lintulan luostarin hyväksi.

Saaja: Lintulan luostari
Tilinro: 8650484710000204

*Aamun Koiton
seuraava numero ilmestyy 27.3.
ja sen teemana on
"Palveleva kirkko".*

AAMUN KOITTO

**Kyllä, haluan tilata Aamun Koitto -lehden
(viisi numeroa vuodessa)**

Tilaushinnat 1.1.2015 alkaen	Alv. 0 %	Alv. 10 %
☐ Kestotilaus 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Määräaikainen 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Opiskelijatilaus 5 nroa, kotimaa	30 €	33 €
☐ Tutustumistarjous 3 nroa, kotimaa	21 €	24 €
☐ EU-maat, 5 nroa	50 €	55 €
☐ Muut maat, 5 nroa	55 €	61 €
☐ Olen ort. srk jäsen		

Lehden saajan nimi

Lähiosoite

Postinumero ja -toimipaikka

Puhelin

Sähköposti

Maksajan (ellei saaja) nimi

Lähiosoite

Postinumero ja -toimipaikka

Puhelin

Sähköposti

Tunnus 5005390
70103 Vastaus-
lähetykset

**AAMUN
KOITTO**

Vastaanottaja
maksaa posti-
maksun (vain
tilaukset)

Sydämelliset kiitoksemme

KS Joensuun piispa Arsenille, seurakuntamme papistolle
ja kaikille, jotka kunnioittitte tiistaiseuramme
85-vuotisjuhlaa.

Lieksan tiistaiseura

Nöyrä kiitokseni

KP arkkipiispa Leolle, kirkkoherra Iivo Suvannolle
ja seurakunnalle saamastani Pyhän Karitsan
Ritarikunnan merkistä.

Sirkka Mitrinen

Sydämellinen kiitos

KP Arkkipiispa Leolle, KP metropoliitta
Ambrosiukselle ja kaikille pappeuteni
60-vuotispäivänä minua rukouksin
muistaneille.

isä Niilo Karjomaa

SUUREN PAASTON KERÄYS 2015

Turvaa etsimässä

- Itä-Euroopan kriisi vaikeuttaa köyhimpien arkea Moldovassa.
- Miljoonat ihmiset Syyriassa ja naapurimaissa elävät pakolaisuudessa.

**Keräyksen tuotolla
autetaan syyrialaisia ja
moldovalaisia perheitä.**

Filantropia

ORTODOKSISEN KIRKON
KANSAINVÄLINEN DIAKONIA
JA LÄHETYSYÖ

Filantropian keräystili:
IBAN FI53 5480 0520 0233 08
BIC OKOYFIHH, viite 12438

Keräysaika 16.2. – 5.4. www.filantropia.fi

Keräysaika: 2020/2013/3/595. Keräysaika on voimassa 1.1.2014 – 31.12.2015 koko Suomen alueella. Alueenpäämäärä lukuun ottamatta. Keräysraat koostuu kansainvälisen kirkon alustuksesta ja ihmisten perustajien varainhankinnasta. Kuvaa © JCC.

TAIVAS KATTONA

hengellisyys kansantaiteessa

Valamon luostarissa 14.2.-31.8.2015

Näyttelyt ovat avoinna
ti-pe klo 11.30-17

Sisäänkäynti 6 € / 5 €
Lounas + näyttelyt 17,50 €

Tiedustelut
puh. 017-570 111,
017-570 1810

Alla taivaan päällä maan
Valokuvanäyttely 14.2.-3.5.2015

mm. Hannu Hautala, Boijen Sundberg,
Pertti Hissa, Raimo Sundelin

www.valamo.fi

KIIREETÖNTÄ OPPIMISTA
LEVOLLISESSA YMPÄRISTÖSSÄ

Hiljaisuuden retiriitti 18.-22.3.
Rikasta minua -parisuhdekurssi 20.-22.3.
Kansainvälisen diakonian kurssi 20.-22.3.
Askelia hiljaisuuteen 30.3.-1.4.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset
ma-pe klo 9-15 puh. 017-570 1401
kurssit@valamo.fi www.valamo.fi/opisto

VAPAAEHTOISEN AUTTAMISEN KOULUTUS- JA NEUVOTTELUPÄIVÄT 17.-19.4.2015

Pyhiin Sergein ja Hermanin Veljeskunnan ja Valamon opiston järjestämien päivien tarkoituksena on selkiyttää vapaaehtoisen auttamisen eli yksilödiakonian rajauksia. Ortodoksiset seurakunnat toteuttavat tai suunnittelevat yksinäisten henkilöiden auttamistoimintaa. Toteutus tapahtuu vapaaehtoisten voimin ja niukoin resurssein.

- Keskustelujen yhtenä lähtökohtana on veljeskunnan kohta ilmestyvä Auttajan polku -opas.

Päivillä keskustellaan laajemminkin kirkon piirissä esiintyvistä diakonian muodoista ja toimintaperiaatteiden yhdenmukaistamisesta. Samalla ideoidaan mahdollista alueellista ja valtakunnallista toiminnan koordinointia. Päivillä ovat mukana muun muassa piispa Arseni, kirkkopalvelujen koordinaattori Sirpa Okulov, diakoniatyöntekijä Kari Hartikka ja toiminnanjohtaja Sergius Colliander. Tapahtuma linkittyy Lappeenrannassa vietettäviin Ortodoksisiin kirkkopäiviin 28.-30.8.2015. Kirkkopäivien pääpaino on lähimmäisyydessä, vapaaehtoisuudessa ja diakoniassa.

Ilmoittautumiset ja hintatiedustelut
keskiviikkoon 1.4. mennessä Valamon opistoon
p. 050 324 6801 ja 050 339 2928 (ma-pe klo 9-15),
sähköposti opisto@valamo.fi.

Ohjelma on noudettavissa opiston sivuilta
valamo.fi/opisto

2015

Luostarimatkat

Kulttuuri- ja
www.monasterytours.com

PÄÄSIÄISMATKAT

Kreikka: Meteoran ja Olymoksen luostarit 11.-18.4. 1 290 e
Georgia: Tbilisi-Kaukasus-Kakhetin laakso 6.-13.4. 980 e
Venäjä: Moskova-Vladimir-Suzdal 1.-6.4. 750 e

KESÄN MATKOJA

Valamon hiljaisuudessa 2 pvä
24.-25.6. • 16.-17.7. • 30.-31.7. • 7.-8.8. 260 e
Valamon hiljaisuudessa 3 pvä 3.-5.7. 290 e
Pyhiinvaellusristeily Sergein ja Hermannin juhlaan Valamoon 9.-12.7. 540 e
Vienan Karjalan kylät ja Solovetsk
8.-12.7. • 5.-9.8. 530 e
Novgorod 9.-12.7. 390 e
Aunuksen Karjala-Petroskoi 23.-26.7. 430 e
Pyhiinvaellus Divejevoon, Pyhä Serafim 15.-20.7. 695 e
Petroskoi-Arkangeli-Kargopol-Pinega 15.-23.8. 990 e
Ikonimatka Pietariin 22.-25.10. 430 e

TULEVIA MATKOJA

Tinos ja Andros, Kreikan saaret heinäkuu
Korfu-Italian Bari elokuu
Pohjois-Kreikka ja Makedonia syyskuu
Pariisi ja Ranskan linnat syyskuu
Kreetan luostarit ja pyhät lokakuu
Romania-Moldova lokakuu

Ohjelmat valmistuvat helmi-maaliskuussa! Seuraa sivujamme

Pohjoiskatu 6 • Ortodoksinen Kulttuurikeskus • Joensuu • puh. 010 239 2080
ma-pe 10-16 • www.monasterytours.com (Lankapuhelin 8,27 snt + 5,9 snt/min, GSM 8,27 snt + 17 snt/min.)

Kirkon tuntemat kaksi elämää

On olemassa toinen, ikuinen elämä, jossa ei pahuutta enää tavata: siellä saamme nähdä kasvoista kasvoihin sen mikä nyt on näkyvissä vain kuvastimen ja arvoituksen tapaan (1. Kor. 13:12) vaikka totuus olisikin jo meille tässä elämässä hyvin pitkälle selvinnyt. Kirkko näet tuntee kaksi elämää, jotka on opetettu taivaasta käsin: toinen on uskon elämä, toinen taas tämänjälkeinen, suoran näkemisen elämä. Ensimmäinen elämä on elettävä vaelluksena vierassa maassa, kun taas tuo toinen on asustamista ikuisuuden helmassa. Ensimmäinen elämä on työntäyteinen, toinen taas kuuluu levolle; ensimmäinen elämä kuluu matkantekoon, toinen taas on isänmaamme. Ensimmäiseen elämään kuuluu aktiivinen työnteko, kun taas toisessa mietis-

kely täyttää sen. Ensimmäisessä elämässä ihmisen täytyy pidättäytyä pahasta ja tavoitella hyvää, sillä toisessa elämässä ei pahaa ole josta pidättäytyä, on vain hyvää.

Ensimmäinen elämä on kamppailua vihollisen kanssa, toisessa elämässä hallitaan ilman kiistakumppaneita; ensimmäisessä elämässä on syytä pysyä rohkeana vastoin käymisten melskeessä, kun taas toisessa mitään vastoin käymisiä ei tunneta. Ensimmäinen elämä on täynnä lihallisia himoja, toinen elämä koostuu hengellisen riemun koko täyteen. Ensimmäisessä elämässä ihminen huolii ja murehtii valloittamisen pakosta, toisessa hän elää voiton rauhasa. Ensimmäisessä elämässä hän tarvitsee apua kiusauksissa, toisessa elämässä hän saattaa iloita itse Auttajasta, sillä kiusauksia ei enää ole. Ensimmäisessä elä-

mässä ihmisen tulee lievittää toisten kurjuutta, toinen elämä on paikka jossa kurjuutta ei enää ole.

Ja tässä ensimmäisessä, työteliäisessä elämässä, mitä enemmän rakastamme Kristusta, sitä helpommin pääsemme kaikesta pahasta. Mutta hän rakastaa meitä vähemmän sellaisina kuin nyt olemme, ja siksi hän päästää meidät ensimmäisestä elämästä jotta emme aina pysyisi samanlaisiana kuin nyt olemme. Siten hän rakastaa meitä oikeastaan enemmän: toisessa elämässä meillä ei ole mitään mikä erottaisi meidät hänestä, vaan hän parantaa ja kääntää meidät pois kaikesta siitä mitä hän ei rakasta

*Augustinus,
Johanneksen evankeliumin
kommentaari, 124.*

Käännös Ari Koponen